

Pašvaldību likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1. pants. Likuma mērķis

Likuma mērķis ir nodrošināt demokrātisku, tiesisku, efektīvu, atklātu un sabiedrībai pieejamu pārvaldi katras pašvaldības administratīvajā teritorijā.

2. pants. Likuma darbības joma

Likums nosaka pašvaldības darbības vispārīgos noteikumus un ekonomisko pamatu, pašvaldības kompetenci, pārvaldes institucionālo sistēmu, domes un tās izveidoto institūciju, domes priekšsēdētāja un izpilddirektora pilnvaras, kā arī paredz sabiedrības iesaisti pašvaldības darbā, pašvaldību savstarpējo sadarbību un regulē pašvaldības attiecības ar valsts institūcijām.

3. pants. Pašvaldība

- (1) Pašvaldība ir atvasināta publiska persona, kas ar leģitīmi ievēlētas lēmēj institūcijas – domes – un tās izveidotas un tai padotas administrācijas starpniecību patstāvīgi nodrošina un ir atbildīga par pašvaldībai tiesību aktos noteikto funkciju un uzdevumu izpildi savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs.
- (2) Īstenojot vietējo pārvaldi, pašvaldība likumā noteiktajos ietvaros ir publisko tiesību subjekts, bet privāttiesību jomā pašvaldībai ir juridiskās personas tiesības.
- (3) Pašvaldība savas kompetences un likuma ietvaros darbojas patstāvīgi.
- (4) Pašvaldība ir atbildīga par tās amatpersonu un izveidoto institūciju darbību, ja likumos nav noteikts citādi.

II nodaļa Pašvaldību kompetence

4. pants. Pašvaldības kompetence

- (1) Pašvaldības kompetenci nosaka likumi, Ministru kabineta noteikumi, pašvaldības saistošie noteikumi un saskaņā ar šo likumu un Valsts pārvaldes iekārtas likumu noslēgti publisko tiesību līgumi.
- (2) Publisko tiesību jomā pašvaldība īsteno:
  - 1) autonomo kompetenci – autonomās funkcijas un brīvprātīgās iniciatīvas, kas tiek īstenotas kā autonomās funkcijas;
  - 2) uzdoto kompetenci – deleģētos pārvaldes uzdevumus.
- (3) Pašvaldības darbību privāto tiesību jomā nosaka Valsts pārvaldes iekārtas likums.

5. pants. Autonomās funkcijas

- (1) Pašvaldībai ir šādas autonomās funkcijas:
  - 1) organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds;
  - 2) gādāt par pašvaldības administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana un uzturēšana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana);
  - 3) nodrošināt pašvaldības īpašumā esošās satiksmes infrastruktūras attīstības plānošanu, būvniecību, atjaunošanu, pārbūvi, uzturēšanu un pārvaldību;

- 4) gādāt par iedzīvotāju izglītību (tostarp nodrošināt obligātās izglītības ieguvu un gādāt par vidējās izglītības, profesionālās ievirzes izglītības, interešu izglītības un pieaugušo izglītības pieejamību);
  - 5) rūpēties par kultūras pieejamību, kultūras vērtību radīšanu un saglabāšanu (sniegt organizatorisku un finansiālu atbalstu kultūras institūcijām un citiem kultūras pasākumu rīkotājiem; piedalīties kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanā);
  - 6) gādāt par iedzīvotāju veselības saglabāšanu (īstenot veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumus; sniegt organizatorisku un finansiālu palīdzību iedzīvotājiem un ārstniecības iestādēm veselības aprūpes pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai);
  - 7) veicināt sporta attīstību;
  - 8) nodrošināt iedzīvotājiem profesionālu atbalstu sociālo problēmu risināšanā, iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus (sociālā darba, sociālās aprūpes vai sociālās rehabilitācijas pakalpojumus dzīvesvietā vai institūcijā);
  - 9) sniegt palīdzību iedzīvotājiem dzīvokļa jautājumu risināšanā;
  - 10) īstenot bērnu tiesību aizsardzību, gādāt par aizgādību, adopciju un nodrošināt bērna aprūpi ģimeniskā vidē – aizbildnībā vai audžuģimenē;
  - 11) sekmēt un sniegt atbalstu uzņēmējdarbībai pašvaldības administratīvajā teritorijā;
  - 12) izsniegt atļaujas un licences komercdarbībai;
  - 13) piedalīties sabiedriskās kārtības un drošības nodrošināšanā;
  - 14) saskaņā ar pašvaldības teritorijas plānojumu noteikt zemes izmantošanu un apbūvi;
  - 15) nodrošināt ar būvniecības procesu saistīta administratīvā procesa tiesiskumu;
  - 16) veikt civilstāvokļa aktu reģistrāciju;
  - 17) veikt nepieciešamos pasākumus domes vēlēšanās;
  - 18) nodrošināt un veikt pasākumus civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanā saskaņā ar civilās aizsardzības plāniem;
  - 19) organizēt sabiedriskā transporta pakalpojumus.
- (2) Pašvaldība autonomās funkcijas pilda atbilstoši likumiem, Ministru kabineta noteikumiem un pašvaldības saistošajiem noteikumiem, kā arī saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likumu noslēgtu publisko tiesību līgumu nosacījumiem.
- (3) Autonomo funkciju izpildi savas kompetences ietvaros organizē un par to atbild pašvaldība.
- (4) Autonomo funkciju izpilde tiek finansēta no pašvaldības budžeta, ja likumā nav noteikts citādi. Starptautiskajos līgumos, likumos vai Ministru kabineta noteikumos paredzētajos gadījumos un kārtībā atsevišķu autonomo funkciju īstenošanā un finansēšanā piedalās valsts tiešā pārvalde.
- (5) Nododot pašvaldībai jaunu autonomo funkciju, kuras izpilde saistīta ar izdevumu palielināšanos, vienlaikus jānosaka finansējuma avoti šīs funkcijas izpildes nodrošināšanai.
- (6) Valsts var uzņemties pašvaldības autonomajā funkcijā ietilpstoša uzdevuma izpildi, ievērojot subsidiaritātes un proporcionalitātes principu.

6. pants. Brīvprātīgās iniciatīvas

- (1) Pašvaldība savas administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs var brīvprātīgi īstenot savas iniciatīvas ikvienā jautājumā, ja tas nav Saeimas, tiesas, valsts tiešās pārvaldes vai citu atvasinātu publisku personu kompetencē un ja šāda darbība nav aizliegta ar likumu.
- (2) Brīvprātīgo iniciatīvu izpildes kārtību nosaka un finansējumu nodrošina pašvaldība.
- (3) Brīvprātīgās iniciatīvas plāno, un finansējumu to izpildei nodrošina tādā apjomā, kas nav nepieciešams pašvaldības kompetencē esošo autonomo funkciju un deleģēto pārvaldes uzdevumu izpildes nodrošināšanai.

7. pants. Uzdevumu deleģēšana pašvaldībai

(1) Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajā kārtībā pašvaldībai var deleģēt valsts tiesās pārvaldes vai citas atvasinātas publiskas personas kompetencē ietilpstošu pārvaldes uzdevumu.

(2) Deleģējot pārvaldes uzdevumu, pašvaldībai nodrošina finansējumu, kas nepieciešams šī pārvaldes uzdevuma izpildei, izņemot, ja pašvaldība piekrīt veikt pārvaldes uzdevumu par saviem līdzekļiem.

(3) Deleģēto valsts tiesās pārvaldes uzdevumu izpildē pašvaldība pārstāv Latvijas Republiku un ir Ministru kabineta padotībā. Latvijas Republika ir atbildīga par deleģētā valsts tiesās pārvaldes uzdevuma tiesisku un lietderīgu izpildi.

8. pants. Pašvaldību tiesības deleģēt uzdevumus

Saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma noteikumiem pašvaldība var deleģēt privātpersonai atsevišķu tās autonomajā funkcijā ietilpstošu pārvaldes uzdevumu.

III nodaļa Pašvaldības institucionālā sistēma

9. pants. Pašvaldības dome

(1) Domi veido vēlēti deputāti.

(2) Domē ievēlējamo deputātu skaitu nosaka Pašvaldības domes vēlēšanu likums.

(3) Domes deputāta tiesības un pienākumus nosaka šis likums un Republikas pilsētas domes un novada domes deputāta statusa likums.

(3) Par piedalīšanos domes un komiteju sēdēs un par citu deputāta pienākumu pildīšanu domes deputāts saņem atlīdzību atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam.

10. pants. Domes kompetence

(1) Dome ir tiesīga izlemt ikvienu pašvaldības kompetences jautājumu. Tikai domes kompetencē ir:

- 1) izdot saistošos noteikumus, tajā skaitā pašvaldības nolikumu, pašvaldības budžetu un teritorijas plānojumu;
- 2) apstiprināt pārskatus par pašvaldības budžeta izpildi, kā arī saimniecisko un gada publisko pārskatu;
- 3) apstiprināt pašvaldības attīstības programmu un ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, kā arī citus attīstības plānošanas dokumentus;
- 4) lemt par pašvaldības administratīvās teritorijas likvidēšanu, tās robežu grozīšanu vai nosaukuma maiņu;
- 5) apstiprināt pašvaldības teritoriālo dalījumu un tā pārvaldes struktūru;
- 6) noteikt pašvaldības un tās teritoriālā iedalījuma vienību simboliku, likumā noteiktā kārtībā saskaņojot to ar Valsts Heraldikas komisiju;
- 7) izveidot un reorganizēt administrāciju, tajā skaitā izveidot, reorganizēt un likvidēt tās sastāvā esošās institūcijas, izdot pašvaldības institūciju nolikumus;
- 8) likumā noteiktā kārtībā izveidot, reorganizēt un likvidēt pašvaldības kapitālsabiedrības, biedrības un nodibinājumus, kā arī lemt par dalību kapitālsabiedrībās, biedrībās un nodibinājumos;
- 9) iecelt amatā un atbrīvot no amata pašvaldības iestāžu vadītājus, kā arī citas amatpersonas likumā un pašvaldības nolikumā paredzētajos gadījumos;
- 10) ievēlēt vai atlaist (atbrīvot) domes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku, bāriņtiesas priekšsēdētāju un locekļus, komiteju, komisiju, valžu un darba grupu locekļus;
- 11) iecelt amatā un atbrīvot no amata pašvaldības izpilddirektoru un viņa vietnieku;

- 12) iecelt vai ievēlēt pašvaldības pārstāvjus citu publisku personu izveidotās vai pašvaldības un citu publisku personu kopīgās komitejās, komisijās, valdēs un darba grupās;
- 13) noteikt domes priekšsēdētāja atalgojumu, kā arī noteikt citus algotus amatus domē un to atalgojumu;
- 14) atcelt domes priekšsēdētāja izdotos tiesību aktus;
- 15) apturēt un atcelt pašvaldības iestāžu vadītāju lēmumus;
- 16) noteikt, ja tas nav aizliegts vai noteikts ar likumu, maksu par:
- pašvaldības zemes, cita nekustamā un kustamā īpašuma lietošanu (iznomāšanu);
  - pašvaldības dzīvojamā un nedzīvojamā fonda īri (nomu);
  - pašvaldības ūdensvada un kanalizācijas lietošanu;
  - pašvaldības piegādāto siltumenerģiju;
  - sadzīves atkritumu savākšanu;
  - licenču (atļauju) izsniegšanu;
  - citiem pakalpojumiem;
- 17) lemt par pašvaldības nekustamā īpašuma izmantošanu, atsavināšanu vai apgrūtināšanu, kā arī par nekustamā īpašuma iegūšanu;
- 18) noteikt kārtību, kādā veicami darījumi ar pašvaldības kustamo mantu, kā arī kārtību, kādā notiek dāvinājumu un novēlējumu pieņemšana un pārzināšana, aizdevumu, aizņēmumu un citu ekonomisko saistību uzņemšanās pašvaldības vārdā, ievērojot likuma nosacījumus;
- 19) piešķirt un mainīt nosaukumus ielām, parkiem, laukumiem un citiem publiskiem pašvaldības infrastruktūras objektiem;
- 20) lemt par kārtību, kādā izpildāmas pašvaldības autonomās funkcijas un nosakāmas par to izpildi atbildīgās amatpersonas, kā arī sniedzami pārskati par šo funkciju izpildi;
- 21) pieņemt Centrālās vēlēšanu komisijas noteiktajā kārtībā lēmumus, kas saistīti ar vēlēšanu un tautas nobalsošanas organizēšanu;
- 22) pieņemt lēmumus citos likumā paredzētos gadījumos.
- (2) Šā panta pirmās daļas 15.-22.punktā minēto lēmumu pieņemšanu dome var nodot domes izveidotai institūcijai vai pašvaldības amatpersonai, paredzot to pašvaldības nolikumā, izņemot, ja likums tieši nosaka, ka attiecīgu lēmumu pieņemšana ir domes kompetencē. Lēmumu pieņemšanu nevar nodot domes komitejai un domes deputātam, izņemot domes priekšsēdētāju.

11. pants. Domes pirmā sēde

- (1) Jaunievēlētās domes pirmo sēdi sasauc pašvaldības vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs. Pašvaldības domes vēlēšanu likumā noteiktajā kārtībā.
- (2) Ar dienu, kad uz pirmo sēdi sanāk jaunievēlētā dome, beidzas iepriekšējās domes pilnvaras.
- (3) Pašvaldības vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs līdz domes priekšsēdētāja ievēlēšanai vada domes sēdi un paraksta domes lēmumu par domes priekšsēdētāja ievēlēšanu.

12. pants. Domes priekšsēdētāja vēlēšanas

- (1) Domes priekšsēdētāju ievēlē no domes deputātiem. Ikvienam domes deputātam līdz balsojuma sākumam ir tiesības izvirzīt kandidātu domes priekšsēdētāja amatam.
- (2) Domes priekšsēdētājs ir ievēlēts, ja kandidāts saņēmis vairāk kā pusi no ievēlēto deputātu balsīm.
- (3) Ja neviens no kandidātiem nesaņem nepieciešamo balsu vairākumu pirmajā kārtā, tiek rīkota atkārtota balsošana par tiem diviem kandidātiem, kuri saņēmuši visvairāk balsu. Ievēlēts ir tas kandidāts, kurš saņēmis ievēlēšanai nepieciešamo balsu skaitu. Ja arī otrajā kārtā neviens no kandidātiem nav saņēmis ievēlēšanai nepieciešamo balsu vairākumu, tiek rīkota balsošanas trešā kārtā par to kandidātu, kurš otrajā kārtā saņēmis vairāk balsu.

(4) Ja neviens no kandidātiem trešajā kārtā nav saņēmis ievēlēšanai nepieciešamo balsu skaitu, tad rīko jaunas domes priekšsēdētāja vēlēšanas.

13. pants. Domes priekšsēdētāja vietnieka vēlēšanas

- (1) Pēc domes priekšsēdētāja ievēlēšanas no attiecīgās domes deputātiem ievēlē priekšsēdētāja vietnieku.
- (2) Domes priekšsēdētājam var būt vairāk kā viens vietnieks. Domes priekšsēdētāja vietnieku skaitu nosaka pašvaldības nolikumā.
- (3) Domes priekšsēdētāja vietnieka vēlēšanas notiek šā likuma 12. pantā noteiktajā kārtībā.

14. pants. Domes komiteju vēlēšanas

- (1) Pēc domes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka ievēlēšanas no domes deputātiem ievēlē komitejas.
- (2) Komitejas, to kompetenci un skaitlisko sastāvu nosaka pašvaldības nolikumā. Komitejas locekļu skaits nedrīkst būt mazāks par trim.
- (3) No katra domes deputātu kandidātu saraksta komitejā ievēlējamo deputātu skaitu nosaka pēc iespējas proporcionāli no katra domes deputātu kandidātu saraksta domē ievēlēto deputātu skaitam. Katram deputātam jābūt vismaz vienas komitejas loceklim.

15. pants. Komitejas sastāva izmaiņas

- (1) Deputāts var izbeigt savu darbību komitejā, ja pēc deputāta rakstveida iesnieguma saņemšanas dome pieņēmusi lēmumu par viņa atbrīvošanu no komitejas locekļa pienākumu pildīšanas.
- (2) Ja deputātu atbrīvo no komitejas locekļa pienākumu pildīšanas, tad no attiecīgā domes deputātu kandidātu saraksta domē ievēlētie deputāti izvirza citu deputātu daļībai attiecīgajā komitejā.
- (3) Lai uzlabotu darba efektivitāti, dome ir tiesīga izveidot jaunu komiteju, kā arī likvidēt komiteju vai samazināt komitejas locekļu skaitu, nesaņemot komitejas locekļu iesniegumus par darbības izbeigšanu komitejā. Izveidojot jaunu komiteju vai samazinot komitejas locekļu skaitu, dome lemj par komitejas sastāvu, ievērojot šā likuma 15. panta otrās un trešās daļas nosacījumus.

16. pants. Ierobežojumi amatu ieņemšanai domē

- (1) Par domes priekšsēdētāja amata kandidātu nevar izvirzīt domes deputātu, kuram Kriminālprocesa likumā noteiktajā kārtībā piemērots procesuālais piespiedu līdzeklis (drošības līdzeklis) liedz pildīt domes priekšsēdētāja amata pienākumus.
- (2) Ikvienam domes deputātam ir tiesības tikt ievēlētam domes institūcijās un amatos, ja citos likumos nav noteikti ierobežojumi, vai kriminālprocesā nav piemērots tāds drošības līdzeklis, kas ietekmē vai var ietekmēt amata pienākumu pildīšanu.

17. pants. Domes priekšsēdētāja un viņa vietnieka pilnvaras

- (1) Domes priekšsēdētājs un priekšsēdētāja vietnieks pilnvaras iegūst ar ievēlēšanas brīdi.
- (2) Domes priekšsēdētāja amats ir algots.
- (3) Domes priekšsēdētājs:
  - 1) vada pašvaldības darbu un pārstāv pašvaldības intereses, tajā skaitā pārstāv domi tās sēžu starplaikos;
  - 2) vada domes sēdes un paraksta domes lēmumus;
  - 3) vada finanšu komitejas darbu;
  - 4) bez īpaša pilnvarojuma pārstāv pašvaldību tiesā un attiecībās ar valsts pārvaldes un citām valsts varas institūcijām;
  - 5) atbild par tiesas spriedumu izpildi lietās, kurās viena no pusēm ir pašvaldība;

- 6) izdod pilnvaras, paraksta līgumus un citus juridiskos dokumentus atbilstoši pašvaldības nolikumā noteiktajam;
  - 7) dod saistošus rīkojumus pašvaldības administrācijas darbiniekiem, kuri par to informē savu tiešo vadītāju;
  - 8) ierosina jautājumu izskatīšanu domē un komitejās, tajā skaitā iesniedz izskatīšanai no valsts tiešās pārvaldes saņemtos iesniegumus un pieprasījumus;
  - 9) veic citus pienākumus, kas paredzēti ārējos normatīvajos aktos un domes lēmumos.
- (4) Domes priekšsēdētāja vietnieks aizvieto domes priekšsēdētāju viņa prombūtnes laikā, kā arī pilda pienākumus, ko uzdevis domes priekšsēdētājs ar rīkojumu vai kas noteikti pašvaldības nolikumā. Ja domes priekšsēdētājam ir vairāk kā viens vietnieks, domes priekšsēdētāja vietnieku kompetenci, tajā skaitā domes priekšsēdētāja aizvietošanas kārtību, nosaka pašvaldības nolikumā.
- (5) Ja domes priekšsēdētājs ir atlaists, atbrīvots, vai atkāpies no amata pienākumu pildīšanas, vai citu iemeslu dēļ vairs nespēs pildīt priekšsēdētāja pienākumus, priekšsēdētāja vietnieks pilda domes priekšsēdētāja pienākumus līdz jauna domes priekšsēdētāja ievēlēšanai.

18. pants. Domes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka tiesības atkāpties no amata

Domes priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks var atkāpties no ieņemamā amata, rakstveidā paziņojot par to domei. Šādā gadījumā domes priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks turpina pildīt savus pienākumus līdz nākamajai domes sēdei, kad viņa pilnvaras izbeidzas neatkarīgi no tā, vai šajā sēdē tiek ievēlēts jauns domes priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks.

19. pants. Domes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka atbrīvošana no amata

- (1) Dome var atbrīvot domes priekšsēdētāju vai priekšsēdētāja vietnieku no amata, ja to pieprasa vismaz viena trešdaļa domes deputātu.
- (2) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram ir tiesības pieprasīt domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no amata, ja domes priekšsēdētājs neievēro vai nepilda ārējos normatīvajos aktos noteiktās prasības, domes lēmumus vai tiesas spriedumus.
- (3) Pieprasījumu par domes priekšsēdētāja vai priekšsēdētāja vietnieka atbrīvošanu no amata izskata tuvākajā domes sēdē, bet ne vēlāk kā 10 darba dienu laikā no pieprasījuma saņemšanas dienas. Ja šajā laikā nav paredzēta domes kārtējā sēde, domes priekšsēdētājs sasauc domes ārkārtas sēdi.
- (4) Ja domes priekšsēdētājs šā panta trešajā daļā noteiktā laikā nav sasaucis domes sēdi, to dara priekšsēdētāja vietnieks.
- (5) Jautājuma par domes priekšsēdētāja atbrīvošanu no amata izskatīšanu domes sēdē vada domes priekšsēdētāja vietnieks.
- (6) Domes priekšsēdētājs ir atbrīvots no amata, ja par to nobalso vairāk kā puse no ievēlētajiem deputātiem.

20. pants. Pašvaldības administrācija

- (1) Pašvaldības administrācija ir pastarpinātā pārvalde, ko dome izveido pašvaldībai noteikto funkciju un uzdevumu izpildes nodrošināšanai. Administrāciju veido pašvaldības izpildinstitūcijas – iestādes un amatpersonas.
- (2) Dome izveido centrālo pārvaldi – pašvaldības iestādi vai struktūrvienību, kas nodrošina domes un komiteju organizatorisko un tehnisko apkalpošanu. Centrālo pārvaldi vada pašvaldības izpilddirektors, ja pašvaldības nolikumā nav noteikts citādi.
- (3) Pašvaldības administrācijas darbinieku atlīdzību nosaka atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam.

(4) Domes nomaiņas gadījumā pašvaldības administrācijas darbinieku darba attiecības netiek pārtrauktas.

21. pants. Pašvaldības izpilddirektora un izpilddirektora vietnieka iecelšana

(1) Pašvaldības izpilddirektoru ieceļ dome uz pieciem gadiem. Viena un tā pati persona var būt par pašvaldības izpilddirektoru ne vairāk kā divus termiņus pēc kārtas.

(2) Dome ne vēlāk kā divus mēnešus pirms pašvaldības izpilddirektora pilnvaru termiņa beigām, pamatojoties uz izpilddirektora darba novērtējumu, lemj par pilnvaru termiņa pagarināšanu uz pieciem gadiem, ja izpilddirektors tam piekrīt, vai par izpilddirektora amata kandidātu konkursa rīkošanu. Uz pašvaldības izpilddirektoru neattiecas Darba likuma 45. panta pirmajā daļā noteiktais darba līguma termiņa ierobežojums.

(3) Pašvaldības izpilddirektora amata kandidātu atlase notiek atklātā konkursā. Pašvaldības izpilddirektora amata kandidātu vērtēšanas kārtību un kritērijus (tajā skaitā kandidāta izglītības, iepriekšējās darba pieredzes un kompetences prasības) nosaka dome.

(4) Pašvaldības izpilddirektora pilnvaru termiņu skaita no amatā iecelšanas dienas vai pilnvaru termiņa pagarināšanas dienas. Pašvaldības izpilddirektors pēc pilnvaru termiņa beigām turpina pildīt izpilddirektora pienākumus līdz jauna pašvaldības izpilddirektora iecelšanai, ja pašvaldībā nav izpilddirektora vietnieka.

(5) Pašvaldības izpilddirektoram var būt viens vai vairāki vietnieki. Pašvaldības izpilddirektora vietnieku skaitu nosaka pašvaldības nolikumā. Pašvaldības izpilddirektora amata kandidātu atlase notiek atklātā konkursā. Pašvaldības izpilddirektora vietnieka amata kandidātu vērtēšanas kārtību un kritērijus (tajā skaitā kandidāta izglītības, iepriekšējās darba pieredzes un kompetences prasības) nosaka dome.

(6) Pašvaldības izpilddirektors vai izpilddirektora vietnieks ir iecelts vai atbrīvots no amata, ja par to nobalso vairāk kā puse no domes deputātiem. Šāds domes balsojums nepieciešams arī, lai pagarinātu izpilddirektora pilnvaru termiņu šā panta otrajā daļā noteiktajā gadījumā.

22. pants. Pašvaldības izpilddirektora un izpilddirektora vietnieka pilnvaras

(1) Pašvaldības izpilddirektors ārējos normatīvajos aktos un domes lēmumos noteiktajā kārtībā ir atbildīgs par pašvaldības administrācijas un kapitālsabiedrību darbu.

(2) Pašvaldības izpilddirektors:

- 1) nodrošina domes lēmumu izpildi;
- 2) kontrolē un koordinē pašvaldības administrācijas darbu, dod saistošus rīkojumus pašvaldības administrācijas darbiniekiem, kuri par to informē savu tiešo vadītāju;
- 3) pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā pieņem darbā un atbrīvo no darba centrālās pārvaldes darbiniekus, ja izpilddirektors ir arī centrālās pārvaldes vadītājs;
- 4) ierosina domei iecelt amatā vai atbrīvot no amata pašvaldības iestāžu vadītājus;
- 5) iesniedz domei priekšlikumus par pašvaldības iestāžu un citu institūciju, pašvaldības kapitālsabiedrību izveidošanu, reorganizēšanu un likvidēšanu;
- 6) ir tiesīgs apturēt un atcelt administrācijas nelikumīgus un nelietderīgus lēmumus, ja likums nenosaka citādi;
- 7) pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā rīkojas ar pašvaldības mantu un finanšu resursiem, slēdz saimnieciskus darījumus ar juridiskajām un fiziskajām personām;
- 8) nodrošina pašvaldības saimnieciskā un gada publiskā pārskata sagatavošanu;
- 9) organizē iepriekšējā domes priekšsēdētāja izpilddirektoram nodotās lietvedības un dokumentu nodošanu jaunajam domes priekšsēdētājam;
- 10) domes nomaiņas gadījumā nodrošina pašvaldības administrācijas un pašvaldības kapitālsabiedrību darba nepārtrauktību;
- 11) atbilstoši savai kompetencei pieņem pārvaldes lēmumus un īsteno kontroli pār pašvaldības administrācijas pieņemto pārvaldes lēmumu tiesiskumu;
- 12) organizē domes un komiteju organizatorisko un tehnisko apkalpošanu;
- 13) veic citus pienākumus, kas paredzēti ārējos normatīvajos aktos un domes lēmumos.

(3) Izpilddirektora vietnieks aizvieto izpilddirektoru viņa prombūtnes laikā, kā arī pilda pienākumus, ko uzdevis izpilddirektors ar rīkojumu vai kas noteikti pašvaldības nolikumā. Ja pašvaldības izpilddirektoram ir vairāk kā viens vietnieks, izpilddirektora vietnieku kompetenci, tajā skaitā izpilddirektora aizvietošanas kārtību, nosaka pašvaldības nolikumā.

23. pants. Novada pašvaldības pārvalde

(1) Lai nodrošinātu pašvaldības sniegto pakalpojumu pieejamību novada teritoriālā iedalījuma vienībās, kurās neatrodas novada pašvaldības administratīvais centrs, dome var izveidot teritoriālā iedalījuma vienības pārvaldi vai teritoriālā iedalījuma vienību apvienības pārvaldi (turpmāk – pārvalde), kas ir pašvaldības administrācijas sastāvā.

(2) Pārvaldes kompetenci nosaka pašvaldības nolikumā. Pārvalde nodrošina vismaz šādus pakalpojumus:

- 1) pašvaldības kompetencē esošo izziņu izsniegšanu un informācijas sniegšanu par pašvaldības kompetencē esošajiem jautājumiem;
- 2) valsts noteikto nodokļu un nodevu maksājumu, kuru iekasēšana ir uzdots pašvaldībai, kā arī domes noteikto nodevu maksājumu un maksājumu par pašvaldības sniegtajiem pakalpojumiem pieņemšanu;
- 3) pašvaldības sociālo pabalstu izmaksas;
- 4) iesniegumu pieņemšanu no attiecīgajā teritorijā dzīvojošajiem iedzīvotājiem un tajā reģistrētajām juridiskajām personām, atbildes sagatavošanas iesniedzējiem organizēšanu;
- 5) civilstāvokļa aktu reģistrāciju, civilstāvokļa aktu reģistra ieraksta atjaunošanu un aktualizēšanu, civilstāvokļa aktu reģistrāciju apliecināšu dokumentu atkārtotu izsniegšanu;
- 6) informācijas pieejamību par domes pieņemtajiem lēmumiem.

(3) Pārvaldi neveido novada teritoriālā iedalījuma vienībā vai to apvienībā, kuras teritorijā atrodas vienotais klientu apkalpošanas centrs, kurā tiek sniegti šā panta otrajā daļā minētie pašvaldības pakalpojumi.

(4) Pārvaldi vada pārvaldes vadītājs, kurš atbild par pārvaldē sniedzamo pašvaldības pakalpojumu un informācijas pieejamību un kvalitāti. Pārvaldes vadītāja amata kandidātu atlase notiek atklātā konkursā. Pārvaldes vadītāja amata kandidātu vērtēšanas kārtību un kritērijus (tajā skaitā kandidāta izglītības, iepriekšējās darba pieredzes un kompetences prasības) nosaka dome. Pārvaldes vadītāja kompetenci un padotību nosaka pašvaldības nolikumā.

24. pants. Administratīvā komisija

(1) Administratīvā pārkāpuma procesa veikšanai, kā arī likumā “Par audzinoša rakstura piespiedu līdzekļu piemērošanu bērniem” noteikto uzdevumu izpildei dome apstiprina pašvaldības administratīvo komisiju vismaz piecu cilvēku sastāvā. Dome var izveidot pašvaldības administratīvās komisijas apakškomisijas.

(2) Pašvaldības administratīvā komisija un apakškomisija ir lemttiesīga, ja tajā piedalās ne mazāk kā puse no tās sastāva.

(3) Pašvaldības administratīvās komisijas lēmumu var pārsūdzēt rajona (pilsētas) tiesā.

IV nodaļa

Domes un komiteju darba organizācija

25. pants. Domes darba kārtība

(1) Domes darbs notiek domes sēdēs un komiteju sēdēs.

(2) Domes darba organizāciju nosaka pašvaldības nolikums.

26. pants. Domes sēdes

- (1) Dome lēmumus pieņem domes sēdē.
- (2) Domes sēde notiek, ja tajā piedalās vairāk kā puse no domes deputātiem (kvorums). Sēdes vadītājs pārliecinās par kvorumu pirms katra balsojuma. Ja nav kvoruma, sēdes vadītājs sēdi slēdz vai pārtrauc. Ja kvoruma nav arī pēc pārtraukuma, sēde slēdzama.
- (3) Domes sēde ir atklāta, izņemot likumā noteiktos gadījumus. Pašvaldība savā oficiālajā tīmekļvietnē nodrošina domes sēdes audiovizuālu tiešraidi.
- (4) Domes sēdi vai tās daļu pasludina par slēgtu, ja nepieciešams izskatīt tādu jautājumu, kas skar personas privāto dzīvi vai bērnu intereses, adopcijas noslēpumu, komercnoslēpumu vai citu informāciju, kuras izpaušana ir aizliegta saskaņā ar likumu. Domes slēgtās sēdes darba kārtību vai domes sēdes slēgtajā daļā iekļautos jautājumus un šajos jautājumos pieņemtos domes lēmumus nepublicē, bet norāda izskatāmā jautājuma un pieņemtā lēmuma būtību.

27. pants. Domes kārtējās sēdes sasaukšana

- (1) Domes priekšsēdētājs sasauc domes kārtējo sēdi ne retāk kā reizi mēnesī, nosakot sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu.
- (2) Domes deputātiem paziņo par domes kārtējās sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā. Domes lēmumu projektiem, atzinumiem par tiem un citiem izziņas materiāliem, kas noteikti pašvaldības nolikumā, jābūt pieejamiem domes deputātiem ne vēlāk kā trīs darba dienas pirms domes kārtējās sēdes.
- (3) Paziņojumu par domes kārtējās sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu ne vēlāk kā trīs darba dienas pirms sēdes izliek apmeklētājiem pieejamā vietā centrālās pārvaldes ēkā un publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē.

28. pants. Atkārtota domes kārtējās sēdes sasaukšana

- (1) Ja uz domes kārtējo sēdi nav ieradies šā likuma 26. panta otrajā daļā minētais domes deputātu skaits, sēdes darba kārtībā iekļauto jautājumu izskatīšanai domes priekšsēdētājs ne agrāk kā pēc septiņām un ne vēlāk kā pēc 14 dienām sasauc atkārtotu domes kārtējo sēdi, ja nepieciešams, papildinot sēdes darba kārtību.
- (2) Ja uz atkārtotu domes kārtējo sēdi nav ieradies šā likuma 26. panta otrajā daļā minētais domes deputātu skaits, domes priekšsēdētājs informē par to vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru triju darba dienu laikā pēc dienas, kurā vajadzēja notikt atkārtotai domes kārtējai sēdei, kā arī paziņo domes nākamās kārtējās sēdes norises laiku un vietu.

29. pants. Domes ārkārtas sēdes sasaukšana

- (1) Domes priekšsēdētājs sasauc domes ārkārtas sēdi pēc savas iniciatīvas vai pēc pieprasījuma.
- (2) Sasaucot domes ārkārtas sēdi, nosaka sēdes darba kārtību, iekļauto jautājumu steidzamības pamatojumu, sēdes norises laiku un vietu un pievieno domes lēmuma projektu.
- (3) Domes lēmumu projektiem, atzinumiem par tiem un citiem izziņas materiāliem, kas noteikti pašvaldības nolikumā, jābūt pieejamiem visiem domes deputātiem ne vēlāk kā trīs stundas pirms domes ārkārtas sēdes.
- (4) Dome ir tiesīga izvērtēt domes priekšsēdētāja norādīto domes ārkārtas sēdes steidzamības pamatojumu un lemt par jautājuma izslēgšanu no sēdes darba kārtības, ja dome norādīto steidzamības pamatojumu atzīst par nepietiekamu. Dome var lemt par jautājuma izslēgšanu no sēdes darba kārtības arī tad, ja domes priekšsēdētājs nav norādījis ierosinātā jautājuma steidzamības pamatojumu.
- (5) Paziņojumu par domes ārkārtas sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu pēc sēdes izsludināšanas publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē.

30. pants. Domes ārkārtas sēdes sasaukšana pēc pieprasījuma

- (1) Domes priekšsēdētājs sasauc domes ārkārtas sēdi trīs darba dienu laikā, ja to pieprasa:
  - 1) vismaz viena trešdaļa deputātu;
  - 2) vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs;
  - 3) Ministru kabinets.
- (2) Iesniegumā par domes ārkārtas sēdes sasaukšanu norāda sēdes darba kārtību un tam pievieno domes lēmuma projektu. Ja domes ārkārtas sēdes sasaukšanu pieprasa vismaz viena trešdaļa deputātu, iesniegumā norāda arī ierosināto jautājumu steidzamības pamatojumu.
- (3) Domes priekšsēdētājs sasauc domes ārkārtas sēdi, nosakot sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu, ievērojot šā likuma 29. panta trešās un piektās daļas nosacījumus. Ja deputātu iesniegumā par domes ārkārtas sēdes sasaukšanu nav norādīts ierosināto jautājumu steidzamības pamatojums, domes priekšsēdētājs var nesasaukt domes ārkārtas sēdi un deputātu iesniegumā norādītos jautājumus iekļaut nākamās domes kārtējās sēdes darba kārtībā.
- (4) Dome ir tiesīga izvērtēt šā panta otrās daļas kārtībā norādīto domes ārkārtas sēdes steidzamības pamatojumu un lemt par jautājuma izslēgšanu no sēdes darba kārtības, ja dome norādīto steidzamības pamatojumu atzīst par nepietiekamu.
- (5) Šā panta pirmās daļas 2. un 3. punktā noteiktajos gadījumos domes ārkārtas sēdes ierosinātājs vai viņa pilnvarots pārstāvis piedalās sēdē un ziņo par ierosināto jautājumu.
- (6) Ja domes priekšsēdētājs šā panta pirmās daļas 2. un 3. punktā noteiktajos gadījumos nav sasaucis domes ārkārtas sēdi, vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs vai Ministru kabinets var atkārtoti pieprasīt sasaukt domes ārkārtas sēdi, nosakot sēdes darba kārtību, norises laiku un vietu.

31. pants. Deputātu tiesības sasaukt domes ārkārtas sēdi

- (1) Ja domes priekšsēdētājs un domes priekšsēdētāja vietnieks ir aizkavēti pildīt savus pienākumus, ir atlaisti, atbrīvoti vai atkāpušies un ir nepieciešams nodrošināt pašvaldības darba nepārtrauktību, vismaz viena trešdaļa domes deputātu var sasaukt domes ārkārtas sēdi, paziņojot par to deputātiem pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā.
- (2) Paziņojumā par domes ārkārtas sēdes sasaukšanu norāda sēdes darba kārtību, ierosināto jautājumu steidzamības pamatojumu, sēdes norises laiku un vietu un tam pievieno domes lēmuma projektu. Paziņojumu nosūta arī vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram.
- (3) Domes ārkārtas sēdi sasauc ne vēlāk kā trīs darba dienu laikā pēc tās paziņošanas.
- (4) Domes ārkārtas sēdi vada un sēdē pieņemtos domes lēmumus paraksta deputāts, kurš pirmais parakstījis paziņojumu par ārkārtas sēdes sasaukšanu.
- (5) Dome ir tiesīga izvērtēt norādīto domes ārkārtas sēdes steidzamības pamatojumu un lemt par jautājuma izslēgšanu no sēdes darba kārtības, ja dome norādīto steidzamības pamatojumu atzīst par nepietiekamu. Dome var lemt par jautājuma izslēgšanu no sēdes darba kārtības arī tad, ja paziņojumā par domes ārkārtas sēdes ierosināšanu nav norādīts ierosinātā jautājuma steidzamības pamatojums.

32. pants. Atkārtota ārkārtas sēžu sasaukšana

- (1) Ja uz domes ārkārtas sēdi nav ieradies šā likuma 26. panta otrajā daļā minētais domes deputātu skaits, sēdes darba kārtībā iekļauto jautājumu izskatīšanai sēdes vadītājs ne vēlāk kā nākamajā darba dienā sasauc atkārtotu domes ārkārtas sēdi, negrozot sēdes darba kārtību.
- (2) Ja uz domes atkārtotu ārkārtas sēdi nav ieradies šā likuma 27. panta otrajā daļā minētais domes deputātu skaits, sēdes vadītājs informē par to vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministru triju darba dienu laikā pēc dienas, kurā vajadzēja notikt atkārtotai domes ārkārtas sēdei.

33. pants. Tiešsaistes videokonferences sarunu rīka izmantošana domes sēdē

- (1) Dome pašvaldības nolikumā var paredzēt gadījumus, kādos, izmantojot tiešsaistes videokonferences sarunu rīku, domes sēde var notikt attālināti.
- (2) Domes priekšsēdētājs var noteikt, ka deputāts attālināti piedalīsies klātienē domes sēdē, izmantojot tiešsaistes videokonferences sarunu rīku, ja tas ir paredzēts pašvaldības nolikumā un ja deputāts sēdes laikā atrodas citā vietā un veselības stāvokļa vai komandējuma dēļ nevar ierasties domes sēdes norises vietā.
- (3) Deputāts uzskatāms par klātesošu domes sēdē un ir tiesīgs piedalīties balsošanā, neatrodoties sēdes norises vietā, ja viņam ir nodrošināta tehniska iespēja piedalīties sēdē, izmantojot tiešsaistes videokonferences sarunu rīku, kā arī ir nodrošināta elektroniskā balsošana tiešsaistē.
- (4) Tiešsaistes videokonferences sarunu rīka izmantošanas kārtību domes sēdē, tajā skaitā kārtību, kādā deputāts reģistrējas dalībai domes sēdē un piedalās balsošanā, un kārtību, kādā tiek nodrošināts domes sēdes atklātums un domes sēdes dalībnieku, kas nav domes deputāti, iespēja izteikties par domes sēdē izskatāmajiem jautājumiem, nosaka pašvaldības nolikumā.
- (5) Domes sēdēs attālināti nevar lemt par šā likuma 36. panta otrajā daļā minētajiem jautājumiem.

34. pants. Domes sēdes darba kārtība

- (1) Dome izskata izsludinātajā domes sēdes darba kārtībā iekļautos jautājumus norādītajā secībā.
- (2) Domes kārtējās sēdes darba kārtībā iekļauto jautājumu secību var grozīt, ja par to nobalso vairāk kā puse no klātesošajiem deputātiem. Domes kārtējās sēdes darba kārtību var grozīt, ja par to nobalso vismaz divas trešdaļas no klātesošajiem deputātiem.
- (3) Domes ārkārtas sēdes darba kārtību nedrīkst grozīt, izņemot likumā noteiktos gadījumus.

35. pants. Balsošana kārtība

- (1) Balsošana domes sēdēs ir atklāta. Dome var lemt par elektroniska balsošanas rīka izmantošanu, ja tiek nodrošināta katra deputāta autentifikācija un balsojuma atklātums, paredzot to pašvaldības nolikumā.
- (2) Par pašvaldības domes priekšsēdētāja, domes priekšsēdētāja vietnieka, izpilddirektora, izpilddirektora vietnieka, pagasta vai pilsētas pārvaldes vadītāja vai viņa vietnieka, pagastu vai pagastu un pilsētas apvienības pārvaldes vadītāja vai viņa vietnieka amatam izvirzītajām kandidatūrām balso ar vēlēšanu zīmēm vienlaikus par katram amatam izvirzītajiem kandidātiem.

36. pants. Domes lēmumu projektu iesniegšana

- (1) Domes sēdē izskatāmu lēmuma projektu var iesniegt:
  - 1) domes priekšsēdētājs;
  - 2) domes komiteja;
  - 3) domes deputāts;
  - 4) domes ārkārtas sēdes ierosinātājs;
  - 5) pašvaldības izpilddirektors;
  - 6) iedzīvotāju valde.
- (2) Domes lēmuma projekta sagatavošanas, iesniegšanas, reģistrēšanas, kā arī izskatīšanas kārtību pašvaldības institūcijās (tajā skaitā atzinuma saņemšanu no juridiskā un finanšu dienesta, kā arī domes komitejām) nosaka pašvaldības nolikumā. Pašvaldības nolikumā noteikto domes lēmuma projekta virzības kārtību var neievērot attiecībā uz domes ārkārtas sēdē izskatāmu lēmuma projektu vai lēmuma projektu par pašvaldības administrācijas amatpersonas ievēlšanu (iecelšanu) vai atcelšanu (atstādināšanu), kā arī to neievēro attiecībā uz citu politisko lēmumu projektiem.

37. pants. Domes lēmumu pieņemšana

- (1) Domes lēmums ir pieņemts, ja par to nobalso vairāk kā puse no klātesošajiem domes deputātiem un ja likumā nav noteikts citādi.
- (2) Ja par lēmuma projektu nav saņemts nepieciešamais balsu skaits, lēmuma projekts ir noraidīts. Šādā gadījumā lēmuma projektu var iesniegt atkārtoti, ievērojot šā likuma 37. panta nosacījumus.
- (3) Deputāts ir uzskatāms par klātesošu balsošanā, ja viņš ir balsojis “par”, “pret” vai “atturas”.
- (4) Domes sēdes vadītājs paraksta domes lēmumu piecu darba dienu laikā no lēmuma pieņemšanas dienas. Ja domes sēdes vadītājs ir prombūtnē, domes lēmumu paraksta viņa pienākumu izpildītājs.
- (5) Domes sēdes vadītājam ir tiesības atteikties parakstīt domes lēmumu. Šādā gadījumā domes priekšsēdētājam ir pienākums sasaukt domes ārkārtas sēdi, kurā attiecīgais lēmums tiek atkārtoti izskatīts. Domes priekšsēdētājs un domes priekšsēdētāja vietnieks nevar izmantot tiesības atteikties parakstīt domes lēmumu attiecībā uz domes lēmumu, ar kuru tiek atcelts domes priekšsēdētāja vai domes priekšsēdētāja vietnieka rīkojums, iecelts vai atbrīvots no amata domes priekšsēdētājs vai domes priekšsēdētāja vietnieks.

38. pants. Domes sēdes norise

- (1) Domes sēdes vadītājs vada domes sēdi saskaņā ar pašvaldības nolikumā noteikto kārtību.
- (2) Domes sēdes gaitu protokolē, kā arī veic tās audio vai audiovizuālu ierakstu.
- (3) Domes sēdes protokolā ieraksta:
  - 1) domes sēdes sasaukšanas vietu un laiku, norādi, vai tā ir kārtējā vai ārkārtas sēde;
  - 2) sēdes atklāšanas un slēgšanas laiku;
  - 3) sēdes darba kārtību;
  - 4) sēdes vadītāja un sēdes protokolētāja vārdu, uzvārdu, amatu;
  - 5) sēdē piedalījušos un klāt neesošo deputātu vārdus, uzvārdus;
  - 6) sēdē klāt neesoša deputāta neierašanās iemeslu, ja deputāts to ir paziņojis;
  - 7) to personu vārdus, uzvārdus un amatus (ja attiecināms), kurām sēdē dots vārds;
  - 8) iesniegtos priekšlikumus, pieprasījumus, kā arī sēdes vadītāja rīkojumus;
  - 9) pieņemtos lēmumus, norādot, ar cik balsīm lēmums pieņemts;
  - 10) kuri deputāti balsojuši par vai pret attiecīgo lēmumu un kuri atturējušies no balsošanas vai nav piedalījušies balsošanā;
  - 11) to deputātu vārdus un uzvārdus, kuri, izteikušies par balsošanas motīviem;
  - 12) citu pašvaldības nolikumā noteiktu informāciju.
- (4) Domes sēdes vadītājs un sēdes protokolētājs paraksta sēdes protokolu ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā pēc domes sēdes. Ja domes sēdes vadītājs vai sēdes protokolētājs ir prombūtnē, domes sēdes protokolu paraksta attiecīgās personas pienākumu izpildītājs.
- (5) Deputātam piecu darba dienu laikā pēc domes sēdes protokola parakstīšanas ir tiesības rakstveidā iesniegt domes priekšsēdētājam savu viedokli par domes sēdē izskatītu jautājumu. Deputāta viedokli pievieno domes sēdes protokolam, un tas kļūst par neatņemamu domes sēdes protokola sastāvdaļu.
- (6) Domes lēmumi, domes sēdes protokols, kā arī domes sēdes audio vai audiovizuāls ieraksts ir publiski pieejams, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus. Domes lēmumus un domes sēdes protokolu publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē ne vēlāk kā trešajā darba dienā pēc to parakstīšanas. Domes sēdes audio vai audiovizuālu ierakstu ievieto pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē piecu darba dienu laikā pēc domes sēdes.

39. pants. Komiteju kompetence

- (1) Komiteja pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā:
  - 1) sagatavo domes lēmumu projektus, izskata saņemtos domes lēmumu projektus un citus jautājumus pirms to iekļaušanas domes sēdes darba kārtībā;
  - 2) sniedz atzinumus jautājumos, kas ir komitejas kompetencē;
  - 3) veic citus pienākumus.
- (2) Dome izveido finanšu komiteju, sociālo, izglītības un kultūras jautājumu komiteju, kā arī var izveidot citas komitejas saskaņā ar pašvaldības nolikumu.
- (3) Finanšu komiteja papildus šā panta pirmajā daļā minētajam:
  - 1) sniedz atzinumu par pašvaldības budžeta projektu;
  - 2) sniedz atzinumu par pašvaldības budžeta grozījumu projektu, kā arī par prioritātēm līdzekļu sadalījumā, ja netiek izpildīta budžeta ieņēmumu daļa;
  - 3) sniedz atzinumu par projektiem, kas saistīti ar pašvaldības finanšu resursu izlietošanu, kā arī par domes lēmumu projektiem, ja šo lēmumu izpilde saistīta ar budžetā neparedzētiem izdevumiem vai grozījumiem budžeta ieņēmumu daļā;
  - 4) sniedz priekšlikumus par pašvaldības īpašuma apsaimniekošanu;
  - 5) sniedz priekšlikumus un atzinumus par pašvaldības nekustamā īpašuma atsavināšanu;
  - 6) veic citus pašvaldības nolikumā noteiktos pienākumus.

40. pants. Komitejas priekšsēdētājs un komitejas priekšsēdētāja vietnieks

- (1) Komitejas priekšsēdētāju, izņemot finanšu komitejas priekšsēdētāju, no saviem locekļiem ievēlē, kā arī atbrīvo no pienākumu pildīšanas attiecīgā komiteja. Finanšu komiteju vada domes priekšsēdētājs. Domes priekšsēdētāja prombūtnes laikā finanšu komiteju vada finanšu komitejas vadītāja vietnieks.
- (2) Komitejas priekšsēdētājs pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā:
  - 1) sagatavo jautājumus izskatīšanai komitejas sēdē;
  - 2) ne retāk kā reizi mēnesī sasauk un vada komitejas sēdi;
  - 3) nodrošina komitejas lēmumu ierakstīšanu komitejas sēdes protokolā;
  - 4) nodrošina komitejas sagatavoto domes lēmumu projektu, atzinumu un priekšlikumu iesniegšanu domes priekšsēdētājam;
  - 5) ziņo par komitejas kompetencē esošajiem jautājumiem domes sēdē.
- (3) Komitejas priekšsēdētājam var būt vietnieks, kuru ievēlē šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā. Komitejas priekšsēdētāja vietnieks aizvieto komitejas priekšsēdētāju prombūtnes laikā, kā arī pilda citus pašvaldības nolikumā noteiktus pienākumus.

41. pants. Komiteju sēdes

- (1) Komitejas sēde ir atklāta. Komitejas sēdi vai tās daļu pasludina par slēgtu, ievērojot šā likuma 26. panta ceturtās daļas nosacījumus.
- (2) Par komitejas sēdes darba kārtību, izskatāmajiem materiāliem, norises laiku un vietu deputātus informē pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā.
- (3) Komitejas loceklim ir tiesības iesniegt komitejas priekšsēdētājam jautājumu izskatīšanai komitejas sēdē, un komitejas priekšsēdētājam ir pienākums to iekļaut nākamās sēdes darba kārtībā.
- (4) Komitejas sēde notiek, ja tajā piedalās vairāk kā puse no komitejas locekļiem.
- (5) Komitejas loceklis var piedalīties komitejas sēdē ar videokonferences palīdzību, ievērojot šā likuma 33. panta nosacījumus.
- (6) Lēmumu pieņem ar klātesošo komitejas locekļu balsu vairākumu. Ja balsis sadalās vienādi, izšķirošā ir komitejas priekšsēdētāja balss.
- (7) Komitejas sēdi protokolē. Protokolu paraksta komitejas priekšsēdētājs un sēdes protokolētājs.

42. pants. Komiteju ārkārtas sēdes

- (1) Komitejas ārkārtas sēdi sasauc komitejas priekšsēdētājs pēc savas iniciatīvas vai pēc domes priekšsēdētāja vai vismaz vienas trešdaļas komitejas locekļu pieprasījuma.
- (2) Komitejas ārkārtas sēdi sasauc ne vēlāk kā 24 stundu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas.

43. pants. Komiteju apvienotās sēdes

- (1) Komitejas var sarīkot kopīgu sēdi un izskatīt jautājumu, kas skar šo komiteju kompetenci, ievērojot šā likuma 41. panta prasības un pašvaldības nolikumā noteikto kārtību.
- (2) Komiteju apvienoto sēdi sasauc un vada tās komitejas priekšsēdētājs, kura ierosinājusi sasaukt apvienoto sēdi, vai komiteju priekšsēdētāji var vienoties par citu sēdes vadītāju no sava vidus. Komiteju apvienoto sēdi vada domes priekšsēdētājs, ja sēdē piedalās finanšu komiteja.
- (3) Komiteju apvienotā sēde notiek, ja tajā piedalās vairāk kā puse no katras komitejas locekļiem.
- (4) Komiteju apvienotajā sēdē izskatītos jautājumus atkārtoti var neizskatīt komitejas sēdē.

V nodaļa Pašvaldības lēmumi

44. pants. Domes lēmumu veidi

Pašvaldības darbības nodrošināšanai dome var pieņemt:

- 1) normatīvo aktu:
  - a) ārējo normatīvo aktu (saistošie noteikumi);
  - b) iekšējo normatīvo aktu;
- 2) lēmumu:
  - a) pārvaldes lēmumu;
  - b) politisko lēmumu.

45. pants. Prasības domes lēmumiem

- (1) Domes lēmumam jābūt lietderīgam un tiesiskam.
- (2) Domes lēmumam, kura izpilde ir saistīta ar izdevumiem, jābūt nodrošinātam ar pašvaldības materiāliem vai finanšu resursiem.
- (3) Ar nelikumīgu domes lēmumu nodarītos zaudējumus atlīdzina no pašvaldības budžeta.
- (4) Domes deputāts par domes lēmuma lietderību un tiesiskumu atbild kā koleģiālas institūcijas loceklis.

46. pants. Iekšējie normatīvie akti un lēmumi

- (1) Dome var izdot pati vai pilnvarot pašvaldības administrāciju vai domes priekšsēdētāju izdot iekšēju normatīvo aktu vai pārvaldes lēmumu likumā noteiktā kārtībā.
- (2) Dome var izdot pati vai pilnvarot pašvaldības administrāciju izdot administratīvo aktu pašvaldības vārdā, izņemot, ja likums tieši nosaka pašvaldības institūciju, kuras kompetencē ir administratīvā akta izdošana.
- (3) Domes izdotos administratīvos aktus var pārsūdzēt administratīvajā tiesā.
- (4) Pašvaldības administrācijas izdotos administratīvos aktus var apstrīdēt pašvaldības ietvaros.
- (5) Politiskais lēmums ir domes politiska izšķiršanās, kuras pamatā ir uz katra deputāta subjektīviem apsvērumiem balstīts balsojums.

47. pants. Saistošie noteikumi

- (1) Dome var pieņemt saistošos noteikumus, lai nodrošinātu pašvaldības autonomo funkciju izpildi, ievērojot likumos vai Ministru kabineta noteikumos noteikto kārtību.

- (2) Dome izdod saistošos noteikumus, lai nodrošinātu pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izpildi.
- (3) Pildot deleģētu pārvaldes uzdevumu, dome var pieņemt saistošos noteikumus tikai tad, ja tas ir paredzēts likumā vai Ministru kabineta noteikumos.

48. pants. Saistošie noteikumi par administratīvo atbildību

Dome ir tiesīga izdot saistošos noteikumus, paredzot administratīvo atbildību par to pārkāpšanu, ja tas nav paredzēts likumos, šādos jautājumos:

- 1) par publiskā lietošanā nodotu pašvaldības teritoriju (parku, skvēru, bērnu rotaļu laukumu, stadionu, peldvietu u.c.) izmantošanu;
- 2) par publiskā lietošanā esošu nedzīvojamo ēku un to teritoriju uzturēšanu;
- 3) par īpašumam piegulošas, publiskā lietošanā nodotas pašvaldības teritorijas (gājēju ietves un zālāji līdz brauktuves malai, izņemot sabiedriskā transporta pieturvietas, grāvjus un caurtekas) kopšanu un publiskā lietošanā nodotu pašvaldības zaļo zonu un stādījumu aizsardzību;
- 4) par reklāmas un informatīvu materiālu izvietošanu publiskās vietās un vietās, kas vērstas pret publisku vietu;
- 5) par ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu, izņemot par jautājumiem, kas skar ūdenssaimniecības pakalpojuma līgumu.

49. pants. Saistošo noteikumu izstrāde

- (1) Izstrādājot saistošo noteikumu projektu, tam pievieno paskaidrojuma rakstu, kurā norāda:
  - 1) projekta mērķi un nepieciešamības pamatojumu;
  - 2) projekta satura izklāstu;
  - 3) informāciju par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus;
  - 4) projekta sociālo ietekmi, ietekmi uz vidi, iedzīvotāju veselību, kā arī ietekmi uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā;
  - 5) projektā paredzētās administratīvās procedūras;
  - 6) veiktās konsultācijas ar privātpersonām, tajā skaitā šā panta ceturtajā daļā minēto informāciju;
  - 7) citu būtisku informāciju par projektu.
- (2) Izstrādājot saistošo noteikumu projektu par pašvaldības nodevām, paskaidrojuma rakstā neiekļauj informāciju par plānoto projekta ietekmi uz pašvaldības budžetu.
- (3) Šā panta pirmajā daļā minēto paskaidrojuma rakstu nepievieno saistošo noteikumu projektam par pašvaldības budžetu un saistošo noteikumu projektam teritorijas plānošanas jomā.
- (4) Saistošo noteikumu projektu un tam pievienoto paskaidrojuma rakstu pašvaldības nolikumā noteiktajā kārtībā publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē sabiedrības viedokļa noskaidrošanai uz termiņu, kas nav mazāks par divām nedēļām. Saņemtos viedokļus pašvaldība apkopo un atspoguļo saistošo noteikumu projekta paskaidrojuma rakstā.
- (5) Šā panta ceturtajā daļā noteikto kārtību nepiemēro šā panta trešajā daļā minētajiem saistošo noteikumu projektiem. Šos saistošo noteikumu projektus publicē šā likuma 27. panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā.

50. pants. Saistošo noteikumu spēkā stāšanās

- (1) Spēkā esoši saistošie noteikumi ir vispārsaistoši pašvaldības administratīvajā teritorijā.
- (2) Pašvaldība saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas nosūta publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", un saistošie noteikumi stājas spēkā nākamajā dienā pēc to publicēšanas, ja tajos nav noteikts vēlāks spēkā stāšanās laiks un ja likums neparedz citu spēkā stāšanās kārtību.

(3) Dome saistošos noteikumus sociālās drošības un bērnu tiesību aizsardzības jautājumos un to paskaidrojuma rakstu triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā nosūta atzinuma sniegšanai Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai, kura ne vēlāk kā mēneša laikā no saistošo noteikumu saņemšanas izvērtē saistošo noteikumu tiesiskumu un nosūta pašvaldībai attiecīgu atzinumu. Lai izvērtētu saistošo noteikumu, kas reglamentē konkrēta pakalpojuma sniegšanas kārtību publiskās vietās, atbilstību Brīvas pakalpojumu sniegšanas likumam, pašvaldība atbilstoši šajā likumā noteiktajam tos nosūta atzinuma sniegšanai Ekonomikas ministrijai.

(4) Ja, saņemot saistošos noteikumus atzinuma sniegšanai, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija konstatē, ka ir nepieciešams nozares ministrijas viedoklis par tiem, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija, ievērojot šā panta trešajā daļā noteikto termiņu atzinuma sniegšanai, nosūta attiecīgu pieprasījumu nozares ministrijai. Nozares ministrija viedokli sniedz divu nedēļu laikā. Pašvaldība ir tiesīga lūgt nozares ministrijas viedokli par saistošajiem noteikumiem pirms to nosūtīšanas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai šā panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā. Šādā gadījumā pašvaldība kopā ar saistošajiem noteikumiem nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai arī nozares ministrijas sniegto viedokli.

(5) Ja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas vai Ekonomikas ministrijas atzinumā nav izteikti iebildumi par saistošo noteikumu tiesiskumu, ministrija atzinumu nosūta zināšanai arī oficiālajam izdevumam "Latvijas Vēstnesis". Pēc ministrijas atzinuma saņemšanas pašvaldība triju darba dienu laikā nosūta saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Šāda kārtība piemērojama arī gadījumā, ja pašvaldībai likumā noteiktajā termiņā atzinums nav nosūtīts.

(6) Ja saņemts Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas vai Ekonomikas ministrijas atzinums, kurā pamatots saistošo noteikumu vai to daļas prettiesiskums, pašvaldība precizē saistošos noteikumus atbilstoši atzinumā norādītajam un atkārtoti nosūta ministrijai atzinuma sniegšanai šā panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā.

(7) Ja dome nepiekrīt Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas vai Ekonomikas ministrijas atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome divu mēnešu laikā pēc atzinuma saņemšanas pieņem lēmumu, kurā sniedz argumentētu pamatojumu, kā arī triju darba dienu laikā pēc parakstīšanas nosūta lēmumu, saistošos noteikumus un to paskaidrojuma rakstu ministrijai, kas sniegusi atzinumu, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai un publicēšanai oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

51. pants. Saistošie noteikumi par pašvaldības budžetu

(1) Saistošo noteikumu par pašvaldības budžeta un tā grozījumu izstrādi regulē likums.

(2) Saistošie noteikumi par pašvaldības budžetu stājas spēkā nākamajā dienā pēc to parakstīšanas, ja tajos nav noteikts vēlāks spēkā stāšanās laiks. Saistošos noteikumus publicē šā likuma 50. panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā.

(3) Saistošos noteikumus par pašvaldības budžetu pašvaldība triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas rakstveidā nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai zināšanai.

52. pants. Pašvaldības nolikums

(1) Pašvaldības nolikums ir saistošie noteikumi, kas nosaka pašvaldības institucionālo sistēmu un pašvaldības darba organizāciju, tajā skaitā:

- 1) pašvaldības administratīvi teritoriālo dalījumu;
- 2) pašvaldības administrācijas struktūru;
- 3) domes un tās izveidoto institūciju darba organizatorisko un tehnisko apkalpošanu;
- 4) domes sēdes norises kārtību (reglamentu);
- 5) iekšējo normatīvo aktu izdošanas kārtību;
- 6) līgumu noslēgšanas procedūru;

- 7) kārtību, kādā privātpersonas var iepazīties ar domes sēžu protokoliem un lēmumiem;
  - 8) pašvaldības administrācijas izdoto administratīvo aktu apstrīdēšanas kārtību;
  - 9) kārtību, kādā domes deputāti un pašvaldības administrācija pieņem apmeklētājus un izskata iesniegumus;
  - 10) kārtību, kādā pašvaldības amatpersonas rīkojas ar pašvaldības mantu un finanšu resursiem;
  - 11) kārtību, kādā domes priekšsēdētāja nomainīšanas gadījumā organizē lietvedības un dokumentu nodošanu jaunajam domes priekšsēdētājam;
  - 12) citus likumā noteiktos jautājumus.
- (2) Pašvaldības nolikums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā parakstīšanas, ja tajā nav noteikts vēlāks spēkā stāšanās laiks. Pašvaldības nolikumu publicē šā likuma 50. panta otrajā daļā noteiktajā kārtībā.
- (3) Pašvaldības nolikumu pašvaldība triju darba dienu laikā pēc tā parakstīšanas rakstveidā nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai zināšanai.

VI nodaļa

Sabiedrības informēšana un iesaiste pašvaldības darbā

53. pants. Sabiedrības iesaistes mērķis un nosacījumi

- (1) Sabiedrības iesaistes mērķis ir sekmēt efektīvu, atklātu un atbildīgu sabiedrības iesaistīšanos pašvaldības darbā, tādējādi paaugstinot pašvaldības darba kvalitāti un atbilstību tās administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēm.
- (2) Šajā likumā aprakstītie sabiedrības iesaistes veidi piemērojami gadījumos, kad sabiedrības iesaistes kārtību nenosaka citi likumi vai Ministru kabineta noteikumi.
- (3) Domei ir tiesības noteikt arī citus sabiedrības informēšanas un iesaistes veidus, lai veicinātu pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interešu ievērošanu un pašvaldības ilgtspējīgu attīstību.

54. pants. Informatīvie izdevumi

- (1) Pašvaldība ir tiesīga izdot informatīvu izdevumu – periodisku iespiedtehnikā izdotu materiālu, kuru pašvaldība izplata savā administratīvajā teritorijā un kurā tā informē vietējos iedzīvotājus par šā likuma 5. pantā noteikto funkciju izpildi, pašvaldības izdotajiem tiesību aktiem un to skaidrojumiem, kā arī publicē šajā likumā un citos normatīvajos aktos noteikto informāciju saistībā ar pašvaldības darbu. Informatīvajā izdevumā ietverta informāciju pašvaldība publicē arī elektroniskā veidā savā oficiālajā tīmekļvietnē, norādot atsauci uz informatīvā izdevuma izdošanas datumu un numuru.
- (2) Informatīvo izdevumu izdod ne biežāk kā vienu reizi mēnesī. Šis ierobežojums neattiecas uz informatīvajiem izdevumiem, kuros publicē tikai informāciju par pašvaldības sagatavotajiem saistošo noteikumu projektiem vai izdotajiem tiesību aktiem un to skaidrojumus, kā arī informāciju ārkārtējās situācijas, izņēmuma stāvokļa, katastrofas vai katastrofas draudu gadījumā.
- (3) Informatīvā izdevuma noformējuma un izskata prasības nosaka Ministru kabinets.
- (4) Ar informatīvā izdevuma izstrādi un izplatīšanu saistītos izdevumus sedz no pašvaldības budžeta.

55. pants. Konsultatīvās padomes, komisijas un darba grupas

- (1) Lai iesaistītu sabiedrību atsevišķu pašvaldības funkciju vai uzdevumu pildīšanā, dome no attiecīgās pašvaldības iedzīvotājiem, pašvaldības administratīvajā teritorijā reģistrētu biedrību vai nodibinājumu pārstāvjiem, kā arī pašvaldības administratīvajā teritorijā strādājošiem speciālistiem var izveidot konsultatīvās padomes, komisijas vai darba grupas. Konsultatīvās padomes, komisijas vai darba grupas sastāvā var iekļaut domes deputātus.

- (2) Konsultatīvās padomes, komisijas vai darba grupas izveidošanas nepieciešamību nosaka likums vai domes lēmums, un tā darbojas saskaņā ar domes izdotu nolikumu.
- (3) Par darbu konsultatīvajā padomē, komisijā vai darba grupā var noteikt atlīdzību atbilstoši Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumam, ko sedz no pašvaldības budžeta.
- (4) Informāciju par konsultatīvās padomes, komisijas vai darba grupas norises laiku un darba kārtību ne vēlāk kā trīs darba dienas pirms norises publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus.

56. pants. Publiskā apspriešana

- (1) Lai veicinātu iedzīvotāju līdzdalību vietējas nozīmes jautājumu lemšanā un iedzīvotāju interešu ievērošanu, pašvaldība var rīkot publisko apspriešanu savas autonomās kompetences jautājumos.
- (2) Publisko apspriešanu rīko pēc pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju, domes vai domes priekšsēdētāja iniciatīvas un pamatojoties uz domes lēmumu.
- (3) Dome pašvaldības nolikumā nosaka kārtību, kādā organizējama publiskā apspriešana, ņemot vērā šā likuma un citu likumu un Ministru kabineta noteikumu nosacījumus par sabiedrības līdzdalības kārtību pašvaldības attīstības plānošanas procesā. Izdevumus publiskās apspriešanas organizēšanai sedz no pašvaldības budžeta.
- (4) Ierosinājumu par publiskās apspriešanas rīkošanu tā iesniedzējs paraksta un pievieno dokumenta projektu, kas nododams apspriešanai. Ja publisko apspriešanu ierosina dome, attiecīgo dokumenta projektu pievieno domes lēmumam.
- (5) Publisko apspriešanu nerīko par pašvaldības budžetu, pašvaldības pakalpojumu maksu, nodokļu vai nodevu likmēm, pašvaldības amatpersonu iecelšanu amatā un atbrīvošanu no tā, kā arī par jautājumiem, par kuriem izdodams administratīvais akts vai kas ir citu institūciju kompetencē.

57. pants. Publiskās apspriešanas norise

- (1) Publiskās apspriešanas ilgums ir vismaz 30 dienas. Pašvaldība sagatavo paziņojumu par publisko apspriešanu, norādot apspriežamo jautājumu, tā pamatojumu un apspriešanas termiņu.
- (2) Publiskajai apspriešanai nodotais dokuments un ar to saistītie pašvaldības lēmumi ir publiski pieejami visā publiskās apspriešanas laikā un vismaz vienu gadu pēc publiskās apspriešanas kopsavilkuma apstiprināšanas.
- (3) Dome nosaka kārtību, kādā tiek nodrošināta šā panta pirmajā un otrajā daļā minētās informācijas publiska pieejamība klātienē centrālās pārvaldes ēkā, pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē, ievērojot Ministru kabineta noteiktās prasības informācijas ievietošanai internetā, un citās pašvaldības noteiktās vietās.
- (4) Publiskās apspriešanas dalībniekam ir tiesības mutvārdos vai rakstveidā paust savu viedokli par apspriešanai nodoto jautājumu.
- (5) Pašvaldībai ir pienākums apkopot paustos viedokļus un sagatavot kopsavilkumu par publiskās apspriešanas rezultātiem. Dome vai tās pilnvarota pašvaldības institūcija apstiprina kopsavilkumu un triju darba dienu laikā to publisko šā panta trešajā daļā noteiktajā kārtībā.
- (6) Dome ne vēlāk kā mēneša laikā pēc publiskās apspriešanas kopsavilkuma apstiprināšanas lemj par publiskajā apspriešanā nodoto dokumentu.
- (7) Atkārtotu publisko apspriešanu par publiskajā apspriešanā nodotu dokumentu var rīkot ne ātrāk kā gadu pēc publiskās apspriešanas kopsavilkuma apstiprināšanas.

58. pants. Kolektīvais iesniegums

- (1) Kolektīvo iesniegumu pašvaldībai par tās kompetencē esošiem jautājumiem ir tiesīgi iesniegt Latvijas pilsoņi, kuri iesnieguma iesniegšanas dienā ir sasnieguši 16 gadu vecumu un kuru dzīvesvieta ir deklarēta pašvaldības administratīvajā teritorijā.
- (2) Kolektīvā iesnieguma iesniedzēju skaitu nosaka sekojoši:
- 1) novada pašvaldībā – atbilstoši pašvaldības administratīvajā teritorijā reģistrēto iedzīvotāju skaitam pēc aktuālajiem Iedzīvotāju reģistra datiem attiecīgā gada 1. janvārī:
    - a) līdz 15 000 iedzīvotāju – 100 iesniedzēju;
    - b) no 15 000 līdz 30 000 iedzīvotāju – 200 iesniedzēju;
    - c) vairāk kā 30 000 iedzīvotāju – 300 iesniedzēju;
  - 2) valstspilsētas pašvaldībā, izņemot Rīgas valstspilsētas pašvaldību, – 300 iesniedzēju;
  - 3) Rīgas valstspilsētas pašvaldībā – 2 000 iesniedzēju.
- (3) Kolektīvajā iesniegumā ietverams prasījums pašvaldībai, īss tā pamatojums, kā arī norādāma fiziskā persona, kas pilnvarota pārstāvēt kolektīvā iesnieguma iesniedzējus, tās adrese un kontaktinformācija. Kolektīvā iesnieguma parakstītājs salasāmi norāda savu vārdu, uzvārdu un personas kodu. Parakstus kolektīvajam iesniegumam var vākt arī elektroniski, ja tiek nodrošināta parakstītāju identifikācija un fizisko personu datu aizsardzība.
- (4) Kolektīvais iesniegums nedrīkst ietvert tādu prasījumu, kas ir acīmredzami nepieņemams demokrātiskā sabiedrībā vai klaji aizskarošs. Kolektīvais iesniegums nedrīkst pārkāpt vērtības, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības.
- (5) Ja kolektīvais iesniegums nosūtīts elektroniskā veidā, vienlaikus iesniedzama arī tehniskā informācija, kas apstiprina kolektīvā iesnieguma parakstīšanu un ļauj pārliecināties par parakstītāju skaitu, katra parakstītāja vārdu, uzvārdu un personas kodu.

59. pants. Kolektīvā iesnieguma izskatīšana

- (1) Pēc kolektīvā iesnieguma saņemšanas pašvaldība ne vēlāk kā septiņu darba dienu laikā izvērtē tā atbilstību šajā likumā noteiktajām prasībām. Ja nepieciešams, pašvaldība nodod to pārbaudei Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldei, lai pārliecinātos par parakstītāju atbilstību šajā likumā noteiktajām prasībām. Ja iesniegums atbilst minētajām prasībām, domes priekšsēdētājs nodrošina tā iekļaušanu nākamās domes kārtējās sēdes darba kārtībā un izskatīšanu. Uz attiecīgo domes sēdi uzaicināma fiziskā persona, kas pilnvarota pārstāvēt kolektīvā iesnieguma iesniedzējus, un pārstāvji no institūcijām, kuras skar kolektīvajā iesniegumā ietvertais prasījums.
- (2) Personai, kura ir pilnvarota pārstāvēt kolektīvā iesnieguma iesniedzējus, ir tiesības domes noteiktajā kārtībā ziņot par kolektīvo iesniegumu domes sēdē, kurā tas tiek izskatīts, kā arī piedalīties tā apspriešanā (debatēs). Pašvaldība minēto personu var iesaistīt arī citu pašvaldības institūciju darbā kolektīvā iesnieguma izskatīšanas gaitā.
- (3) Atbilstoši kolektīvā iesnieguma saturam dome lemj par tā turpmāko virzību, nosakot par to atbildīgo pašvaldības institūciju.
- (4) Atbildīgajai pašvaldības institūcijai ir pienākums sešu mēnešu laikā no šā panta trešajā daļā minētā domes lēmuma pieņemšanas sniegt atskaiti domes sēdē par kolektīvā iesnieguma virzību.
- (5) Pašvaldībai ir pienākums regulāri apkopot un publicēt pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē aktuālo informāciju par kolektīvā iesnieguma virzību un tā izskatīšanas rezultātiem, kā arī regulāri par to informēt personu, kura pilnvarota pārstāvēt kolektīvā iesnieguma iesniedzējus.
- (6) Ja pašvaldība šā panta pirmajā daļā minētajā termiņā konstatē, ka iesniegtais dokuments neatbilst šajā likumā noteiktajām kolektīvā iesnieguma prasībām, pašvaldība atbildi uz to sniedz Iesniegumu likumā noteiktajā kārtībā.

60. pants. Iedzīvotāju valde

(1) Iedzīvotāju valde (turpmāk – valde) ir konsultatīva kolektīva institūcija, kuras darbības mērķis ir nodrošināt novada pašvaldības teritoriālā iedalījuma vienību (pagastu un pilsētu) iedzīvotāju interešu pārstāvību domē. Valdi neveido novada administratīvajā centrā un valstspilsētas pašvaldībā.

(2) Valde izskata pašvaldības kompetencē esošus jautājumus, kas skar attiecīgās teritoriālā iedalījuma vienības iedzīvotāju intereses. Valde iesniedz lēmumu projektus izskatīšanai domē, un domei ir pienākums tos izskatīt.

(3) Valdes pilnvaru termiņš ir četri gadi.

(4) Valdes darba organizāciju, valdes locekļu skaitu un valdes kompetenci, ievērojot šā likuma nosacījumus, nosaka nolikumā par valdes darbību, ko izdod dome. Valdes nolikumā var noteikt jautājumus, par kuriem dome prasa valdes viedokli pirms lēmuma pieņemšanas.

61. pants. Iedzīvotāju valdes locekļi

(1) Par valdes locekli var būt rīcībspējīga pilngadīga fiziska persona, kuras deklarētā dzīvesvieta ir attiecīgajā teritoriālā iedalījuma vienībā, kurai pieder likumā noteiktā kārtībā reģistrēts nekustamais īpašums attiecīgajā teritoriālā iedalījuma vienībā vai kura pārstāv attiecīgajā teritoriālā iedalījuma vienībā reģistrētu biedrību vai nodibinājumu. Par valdes locekli nevar būt pašvaldības izpilddirektors un viņa vietnieks, teritoriālā iedalījuma vienības vai to apvienības pārvaldes vadītājs vai viņa vietnieks vai pašvaldības kapitālsabiedrības valdes vai padomes loceklis.

(2) Teritoriālā iedalījuma vienībā, kurā iedzīvotāju skaits nepārsniedz 1 000 iedzīvotājus, valdē ievēl piecus locekļus. Teritoriālā iedalījuma vienībā, kurā iedzīvotāju skaits pārsniedz 1 000 iedzīvotājus, vai teritoriālā iedalījuma vienībās, kurās tiek vēlēta kopīga valde, valdē ievēl no pieciem līdz septiņiem locekļiem.

(3) Par darbību valdē tās locekļi nesaņem atlīdzību.

62. pants. Iedzīvotāju valdes ievēlēšana

(1) Valdi ievēl teritoriālā iedalījuma vienībā, kuras iedzīvotāju skaits pārsniedz 1 000 iedzīvotājus atbilstoši aktuālajiem Iedzīvotāju reģistra datiem attiecīgā gada 1. janvārī. Valdi var ievēlēt, ja teritoriālā iedalījuma vienības iedzīvotāju skaits nepārsniedz 1 000 iedzīvotājus. Teritoriālā iedalījuma vienībās, kurās katrā iedzīvotāju skaits nepārsniedz 1 000 iedzīvotājus, var ievēlēt kopīgu valdi.

(2) Valdes locekļa kandidātu ir tiesības izvirzīt ne mazāk kā 10 teritoriālā iedalījuma vienības pilngadīgiem iedzīvotājiem, kuru reģistrētā dzīvesvieta ir attiecīgās teritoriālā iedalījuma vienības teritorijā vai kuriem pieder likumā noteiktā kārtībā reģistrēts nekustamais īpašums attiecīgajā teritoriālā iedalījuma vienības teritorijā.

(3) Par valdes locekļa kandidātu izvirzīšanu dome informē, publicējot paziņojumu savā oficiālajā tīmekļvietnē (turpmāk – paziņojums), kurā norāda valdes locekļa kandidātu izvirzīšanas un iesnieguma iesniegšanas termiņu, kas nevar būt īsāks par 30 dienām no paziņojuma publicēšanas dienas.

(4) Iedzīvotāju parakstītu iesniegumu par valdes locekļa kandidāta izvirzīšanu kopā ar valdes locekļa kandidāta rakstisku piekrišanu iesniedz pašvaldībā.

(5) Valdi ievēl un izmaiņas tās sastāvā apstiprina dome. Par valdes locekļu kandidātiem balso ar vēlēšanu zīmēm vienlaikus par visiem izvirzītajiem kandidātiem. Valdē ir ievēlēti tie valdes locekļu kandidāti, kuri ir saņēmuši visvairāk balsu.

(6) Ja valdes loceklis atsakās vai nav tiesīgs pildīt valdes locekļa pienākumus, viņa vietu valdē ieņem valdes locekļa kandidāts, kurš saņēmis nākamo lielāko balsu skaitu. Ja kandidātu sarakstā nav pretendenta, pašvaldība publicē paziņojumu par jaunu valdes locekļu kandidātu izvirzīšanu.

63. pants. Iedzīvotāju valdes darba organizācija

(1) Valdes darbs notiek sēdēs. Valdes sēdes notiek ne retāk kā reizi ceturksnī.

- (2) Valdes sēdes sasauca un vada valdes priekšsēdētājs, ko no sava vidus ievēl valdes locekļi.
- (3) Informāciju par valdes sēdes norises laiku un darba kārtību ne vēlāk kā trīs darba dienas pirms norises publicē pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus.
- (4) Valde lēmumus pieņem balsojot. Valde ir lemttiesīga, ja valdes sēdē piedalās ne mazāk kā puse valdes locekļu. Valdes lēmums ir pieņemts, ja par to nobalso vairāk kā puse no klātesošajiem valdes locekļiem.
- (5) Valdes sēdes ir atklātas. Teritoriālā iedalījuma vienības iedzīvotāji, biedrības un nodibinājumi, kā arī komersanti var ierosināt valdei izskatāmos jautājumus.
- (6) Valde ir tiesīga lūgt pašvaldības administrācijas viedokli par valdes sēdē izskatāmu jautājumu un uzaicināt pašvaldības administrācijas pārstāvi vai domes deputātu uz valdes sēdi.
- (7) Valdes sēdes gaitu protokolē, kā arī var veikt tās audio vai audiovizuālu ierakstu. Protokolu paraksta sēdes vadītājs un protokolētājs. Valdes sēdes protokols un audio vai audiovizuāls ieraksts ir publiski pieejams, ievērojot likumā noteiktos informācijas pieejamības ierobežojumus. Valdes sēdes protokolu un audio vai audiovizuālu ierakstu ievieto pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē piecu darba dienu laikā pēc valdes sēdes.
- (8) Valdes organizatorisko un tehnisko apkalpošanu nodrošina pašvaldības administrācija no pašvaldības budžeta līdzekļiem.

64. pants. Līdzdalības budžets

- (1) Pašvaldība īsteno līdzdalības budžetu ar mērķi veicināt pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju iesaisti teritorijas attīstības jautājumu izlemšanā, ievērojot šajā likumā noteiktās prasības. Par līdzdalības budžeta izlietojumu lemj pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāji.
- (2) Dome gadskārtējā pašvaldības budžetā paredz finansējumu līdzdalības budžetam vismaz 0,1 procenta apmērā no pašvaldības vidējiem viena gada iedzīvotāju ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa faktiskajiem ieņēmumiem, kas tiek aprēķināti par pēdējiem trīs gadiem.
- (3) Līdzdalības budžeta finansējumu iedala pa līdzdalības budžeta plānošanas vienībām (teritorijām), ko nosaka pašvaldības attīstības programmā.

65. pants. Līdzdalības budžeta projektu ideju iesniegšana un atlase

- (1) Līdzdalības budžeta finansējums tiek izlietots sabiedrības ierosinātiem teritorijas attīstības projektiem (turpmāk – projekti).
- (2) Projektu iesniegšanu un atlasī pašvaldība organizē katrā līdzdalības budžeta plānošanas vienībā.
- (3) Projekta izstrādē ievērojamas šādas prasības:
- 1) projekta iesniedzējs ir attiecīgajā līdzdalības budžeta plānošanas vienībā deklarēta fiziska persona vai reģistrēta juridiskā persona, kurā nav pašvaldības dalības;
  - 2) projekts paredz ieguldījumu pašvaldības īpašumā;
  - 3) projekta paredzētie ieguldījumi ir ekonomiski pamatoti, nodrošina veikto investīciju uzturēšanu un ilgtspēju, kā arī projekta rezultāts ir plaši pieejams iedzīvotājiem.
- (4) Par šajā likumā noteiktajiem kritērijiem atbilstošajiem projektiem tiek organizēts balsojums, kurā var piedalīties:
- 1) pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāji, kuri ir sasnieguši vismaz 16 gadu vecumu;
  - 2) līdzdalības budžeta plānošanas vienībā deklarētie iedzīvotāji, kurā tiek organizēta projektu atlase, izņemot novada administratīvo centru. Par novada administratīvajā centrā plānotajiem projektiem var balsot novadā deklarētie iedzīvotāji.

66. pants. Līdzdalības budžeta nolikums

Līdzdalības budžeta nolikums ir saistošie noteikumi, kuros nosaka līdzdalības budžeta īstenošanas kārtību, tajā skaitā:

- 1) pašvaldības institūciju, kas nodrošina projektu atlasī un uzrauga līdzdalības budžeta īstenošanu;
- 2) projekta pieteikuma formu;
- 3) projektu iesniegšanas termiņu, kas nevar būt īsāks par 30 dienām;
- 4) projektu atlases kritērijus;
- 5) balsošanas veidu (klātienē, elektroniski) un kārtību;
- 6) balsošanas termiņu, kas nevar būt īsāks par 14 dienām;
- 7) balsu skaitīšanu un īstenojamo projektu noteikšanu.

67. pants. Līdzdalības budžeta projektu īstenošana

- (1) Projektu īsteno pašvaldība.
- (2) Projekta īstenošanu uzsāk trīs mēnešu laikā pēc projektu konkursa rezultātu paziņošanas.

68. pants. Pašvaldības referendums

Pašvaldība likumā noteiktā kārtībā ir tiesīga rīkot pašvaldības referendumu.

VII nodaļa**Pašvaldības darbības kontrole un amatu savienošanas ierobežojumi****69. pants. Pašvaldības darbības pārraudzība**

- (1) Pašvaldības darbību šā likuma ietvaros pārrauga Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija.
- (2) Valsts pārvaldes iestādēm un amatpersonām, kuras likumos paredzētajos gadījumos un noteiktajā kārtībā pārrauga pašvaldības darbības likumību, tajā skaitā sociālās drošības un bērnu tiesību aizsardzības jautājumos, un konstatē, ka pašvaldības institūcijas vai amatpersonas nepilda vai pārkāpj ārējos normatīvos aktus, vai nepilda tiesas spriedumus, ir pienākums par to ziņot Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

70. pants. Saistošo noteikumu tiesiskuma kontrole

- (1) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai ir tiesības izvērtēt jebkuru saistošo noteikumu tiesiskumu, izņemot saistošos noteikumus par pašvaldības budžetu un saistošos noteikumus, ar kuriem tiek apstiprināts vietējās pašvaldības teritorijas plānojums, nosūtot pašvaldībai attiecīgu atzinumu, ja ministrija nav sniegusi atzinumu par saistošajiem noteikumiem šā likuma 50. pantā noteiktajā kārtībā.
- (2) Nozares ministrija, savas kompetences ietvaros konstatējot pašvaldības saistošo noteikumu vai to daļas prettiesiskumu, par to rakstveidā informē pašvaldību un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, nosūtot attiecīgi argumentētu atzinumu.
- (3) Ja saņemts ministrijas atzinums, kurā pamatots saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu prettiesiskums, dome nodrošina saistošo noteikumu tiesiskumu atbilstoši atzinumā norādītajam un par to informē ministriju, kas sniegusi atzinumu, un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministriju, nosūtot attiecīgus saistošos noteikumus triju darba dienu laikā pēc to parakstīšanas.
- (4) Ja dome nepiekrīt ministrijas atzinumam pilnībā vai kādā tā daļā, dome divu mēnešu laikā pēc atzinuma saņemšanas pieņem lēmumu, kurā sniedz argumentētu pamatojumu, kā arī triju darba dienu laikā pēc parakstīšanas nosūta lēmumu ministrijai, kas sniegusi atzinumu, un Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai.

(5) Nozares ministrija divu nedēļu laikā pēc šā panta ceturtajā daļā minētā lēmuma saņemšanas sniedz Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai viedokli par lēmumā ietvertu pamatojumu un saistošo noteikumu vai atsevišķu to normu tiesiskumu.

71. pants. Saistošo noteikumu darbības apturēšana

(1) Prettiesisku saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu darbību ar motivētu rīkojumu var apturēt vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs. Rīkojumā norāda saistošo noteikumu normas, kuras atceļamas kā prettiesiskas, vai norāda, ka atceļami saistošie noteikumi kopumā. Rīkojums triju dienu laikā pēc tā izdošanas publicējams oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" un nosūtāms domes priekšsēdētājam, kas ir atbildīgs par rīkojuma izpildi.

(2) Domes priekšsēdētājs divu nedēļu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma saņemšanas sasauk domes ārkārtas sēdi, kurā jāizskata jautājums par saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu atcelšanu. Domes ārkārtas sēdes norises vietu un laiku domes priekšsēdētājs laikus paziņo vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministram.

(3) Ja dome nepieņem lēmumu par saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu atcelšanu, tai triju mēnešu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma saņemšanas jāiesniedz Satversmes tiesā pieteikums par ministra rīkojuma atcelšanu. Šajā gadījumā vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojums par saistošo noteikumu vai to atsevišķu normu darbības apturēšanu saglabā savu spēku līdz Satversmes tiesas sprieduma pasludināšanai.

(4) Domei nav tiesību iesniegt Satversmes tiesā pieteikumu par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma atcelšanu, ja tā nav pieņēmusi šā likuma 50. panta septītajā daļā vai 70. panta ceturtajā daļā minēto lēmumu.

(5) Ja dome vai tās priekšsēdētājs nepilda šā panta otrās vai trešās daļas noteikumus, prettiesiskie saistošie noteikumi vai to atsevišķa norma atzīstama par spēku zaudējušu ar brīdi, kad vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs par to paziņo oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis".

72. pants. Pārvaldes lēmumu tiesiskuma kontrole

(1) Ja Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija konstatē domes pieņemta lēmuma prettiesiskumu, tad pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra ierosinājuma domei ir pienākums pārvaldes lēmumu atkārtoti izskatīt tuvākajā domes sēdē un lemt par pārvaldes lēmuma atcelšanu vai grozīšanu pilnībā vai daļā, vai atstāt to negrozītu, domes lēmumā norādot šādas rīcības pamatojumu.

(2) Šā panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā pieņemto lēmumu dome nosūta Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai triju darba dienu laikā pēc lēmuma parakstīšanas.

(3) Šajā pantā noteiktais neattiecas uz administratīvajiem aktiem.

73. pants. Domes paskaidrojums

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs var prasīt domei paskaidrojumu, ja pašvaldības institūcijas vai amatpersonas nepilda vai pārkāpj ārējos normatīvos aktus, vai nepilda tiesas spriedumus. Domei 20 dienu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra pieprasījuma saņemšanas ir pienākums sniegt rakstveida paskaidrojumu par domes vai citas pašvaldības institūcijas vai amatpersonas pieļautajiem ārējo normatīvo aktu pārkāpumiem vai arī par tiesas sprieduma nepildīšanas iemesliem. Domes paskaidrojumu paraksta domes priekšsēdētājs.

74. pants. Domes priekšsēdētāja atstādināšana no amata pienākumu pildīšanas un atlaišana

- (1) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs ar motivētu rīkojumu var atstādināt domes priekšsēdētāju no amata pienākumu pildīšanas, ja domes priekšsēdētājs nepilda vai pārkāpj ārējos normatīvos aktus, vai nepilda tiesas spriedumus.
- (2) Pirms rīkojuma izdošanas vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs pieprasa domes priekšsēdētājam sniegt rakstveida paskaidrojumu par pieļautajiem ārējo normatīvo aktu pārkāpumiem vai par tiesas sprieduma nepildīšanas iemesliem. Domes priekšsēdētājam ir pienākums sniegt paskaidrojumu piecu darba dienu laikā pēc pieprasījuma saņemšanas. Paskaidrojuma nesniegšana noteiktajā termiņā atzīstama par atteikšanos sniegt paskaidrojumu. Paskaidrojumu var neprasīt par šā likuma 30. panta sestajā pantā minēto pārkāpumu.
- (3) Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojums trīs dienu laikā pēc tā pieņemšanas publicējams oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis". Domes priekšsēdētājs uzskatāms par atstādinātu no amata pienākumu pildīšanas ar rīkojuma publicēšanas dienu.
- (4) Domes priekšsēdētājam 30 dienu laikā pēc vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma publicēšanas ir tiesības vērsties tiesā ar pieteikumu par rīkojuma atcelšanu. Ja domes priekšsēdētājs noteiktajā termiņā neizmanto tiesības vērsties tiesā, viņš uzskatāms par atlaistu.
- (5) Ja tiesa noraida domes priekšsēdētāja pieteikumu par vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojuma atcelšanu, domes priekšsēdētājs uzskatāms par atlaistu ar dienu, kad stājas spēkā tiesas spriedums.
- (6) Domes deputātu, kurš atlaists no domes priekšsēdētāja amata, nevar atkārtoti ievēlēt par šā sasaukuma domes priekšsēdētāju.
- (7) Ja ar tiesas spriedumu vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra rīkojums tiek atcelts, domes priekšsēdētājam ir tiesības saņemt mēnešalgu par laika posmu, kurā viņš bija atstādināts no amata pienākumu pildīšanas.

75. pants. Domes atlaišana

- (1) Latvijas Republikas Saeima ar likumu var atlaist domi, ja tā:
  - 1) nepilda vai pārkāpj Latvijas Republikas Satversmi, saistošus starptautiskos tiesību aktus, likumus vai Ministru kabineta noteikumus, nepilda tiesas spriedumus vai nenodrošina pašvaldības administrācijas darbības tiesiskumu;
  - 2) nav ievēlējusi domes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku vai komitejas divu mēnešu laikā vai nav iecēlusi pašvaldības izpilddirektoru sešu mēnešu laikā pēc sanāksšanas uz pirmo sēdi vai pēc attiecīgo amatpersonu atlaišanas vai atkāpšanās;
  - 3) nav spējīga pieņemt lēmumus sakarā ar to, ka trīs domes kārtējās sēdēs pēc kārtas nepiedalās šā likuma 26.panta otrajā daļā noteiktais deputātu skaits.
- (2) Likumprojektu par domes atlaišanu Ministru kabinets iesniedz Saeimai pēc savas iniciatīvas vai pēc ģenerālprokurora priekšlikuma.
- (3) Saeima, pieņemot likumu par domes atlaišanu, pēc Ministru kabineta priekšlikuma iecel attiecīgajā administratīvajā teritorijā pagaidu administrāciju un nosaka, kādā termiņā jānotiek jaunām domes vēlēšanām. Pagaidu administrācijas un jaunieievēlētās domes pilnvaru termiņu nosaka Pašvaldības domes vēlēšanu likums.
- (4) Pagaidu administrācija pilda likumos paredzētās domes funkcijas un darbojas līdz dienai, kad uz pirmo sēdi sanāk jaunieievēlētā dome.

76. pants. Ierobežojumi pašvaldības amatpersonām

- (1) Pašvaldības amatpersonu komercdarbības, ienākumu gūšanas, amatu savienošanas un to ierobežojumu izpildes kārtību, darbu pildīšanas, kā arī ar tiem saistītos citus ierobežojumus un pienākumus nosaka likums "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā".
- (2) Papildus likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktajiem amatu savienošanas ierobežojumiem domes deputāts nedrīkst:

- 1) ieņemt izpilddirektora un izpilddirektora vietnieka, teritoriālā iedalījuma vienības pārvaldes vai teritoriālā iedalījuma vienību apvienības pārvaldes vadītāja un viņa vietnieka amatu;
  - 2) ieņemt pašvaldības administrācijā amatu, kura pienākumos ietilpst:
    - a) domes lēmumu projektu sagatavošana;
    - b) domes lēmumu tiesiskuma un lietderības pārbaude;
    - c) kontrole un uzraudzība pār domes pieņemto lēmumu izpildi;
    - d) padomu un konsultāciju sniegšana pašvaldības amatpersonām;
  - 3) tieši vai pastarpināti sniegt pašvaldībai pakalpojumus šīs daļas 2. punktā minētajos jautājumos;
  - 4) ieņemt pašvaldības iestādes vadītāja vai viņa vietnieka amatu;
  - 5) ieņemt valdes vai padomes locekļa amatu pašvaldības kapitālsabiedrībā, kapitālsabiedrībā, kurā pašvaldības daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā ar citām pašvaldībām pārsniedz 50 procentus, un kapitālsabiedrībā, kurā vienas vai vairāku pašvaldības kapitālsabiedrību daļa pamatkapitālā atsevišķi vai kopumā pārsniedz 50 procentus.
- (3) Domes priekšsēdētājs papildus likumā "Par interešu konflikta novēršanu valsts amatpersonu darbībā" noteiktajiem institūcijas vadītāja pienākumiem nodrošina, ka tiek ievēroti šā panta otrās daļas noteikumi.

VIII nodaļa

Pašvaldības manta un finanšu kontrole

77. pants. Pašvaldības manta

- (1) Pašvaldības ekonomiskais pamats ir pašvaldības manta, tajā skaitā kustamais un nekustamais īpašums, finanšu līdzekļi.
- (2) Pašvaldības manta ir nodalīta no valsts mantas un citu tiesību subjektu mantas.

78. pants. Pašvaldības mantas izmantošana

- (1) Pašvaldības manta izmantojama pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju vajadzību apmierināšanai atbilstoši pašvaldības kompetencei, gan nododot to publiskā lietošanā, gan veidojot iestādes, gan dibinot kapitālsabiedrības vai iegūstot daļību kapitālsabiedrībās.
- (2) Pašvaldībai, kuras pārziņā nav nepieciešamo infrastruktūras objektu, ir pienākums likumā noteiktā kārtībā slēgt līgumu ar citu pašvaldību, lai nodrošinātu likumā paredzēto funkciju izpildi.
- (3) Mantas daļu, kas nav nepieciešama iepriekšminētajiem nolūkiem, pašvaldība var izmantot, lai saimnieciskā kārtā gūtu ieņēmumus vai lai likumā noteiktajā kārtībā to atsavinātu.
- (4) Pašvaldībai ir tiesības iegūt un atsavināt kustamo un nekustamo īpašumu, kā arī veikt citas privāttiesiska rakstura darbības, ievērojot likuma nosacījumus par rīcību ar publiskas personas finanšu līdzekļiem un mantu.
- (5) Valsts, citu juridisko personu, kā arī fizisko personu mantiskie strīdi ar pašvaldībām izšķirami tiesā.

79. pants. Pašvaldības gada publiskais pārskats

Dome nodrošina pašvaldības gada publiskā pārskata sagatavošanu un pieejamību atbilstoši likumā noteiktajām prasībām.

80. pants. Finanšu revīzija

- (1) Dome nodrošina finanšu revīziju veikšanu, lai:

- 1) kontrolētu pašvaldības finanšu līdzekļu izlietošanu atbilstoši pieņemtajam budžetam un tāmēm;
  - 2) pārbaudītu pašvaldības iestāžu un pašvaldības kapitālsabiedrību vadītāju un amatpersonu finansiālās darbības likumību un lietderību;
  - 3) kontrolētu, vai pašvaldības finanšu līdzekļi un manta tiek apsaimniekota atbilstoši domes lēmumiem un iedzīvotāju interesēm.
- (2) Finanšu pārskata revīziju veikšanai dome slēdz revīzijas pakalpojumu līgumu ar zvērinātu revidentu vai zvērinātu revidentu komercsabiedrību, kuru darbu apmaksā no attiecīgās pašvaldības budžetā paredzētajiem līdzekļiem .
- (3) Finanšu pārskata revīzijas apjomā atbilstoši Valsts kontroles norādījumiem iekļauj arī citus ar pašvaldības finanšu izlietojumu un rīcību saistītus jautājumus, ja par tiem Valsts kontrole ir informējusi Latvijas Zvērinātu revidentu asociāciju līdz pārskata gada 30.martam.
- (4) Lai īstenotu pašvaldību darbības pārraudzību šajā likumā noteiktajā kārtībā un apjomā, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija ir tiesīga pieaicināt zvērinātu revidentu vai zvērinātu revidentu komercsabiedrību.
- (5) Valsts kontrole savas kompetences ietvaros uzrauga pašvaldības rīcību ar finanšu līdzekļiem un mantu.

81. pants. Revīzijas komisija

Pašvaldības rīcības ar mantu kontrolei dome var izveidot revīzijas komisiju, kura darbojas saskaņā ar domes izdotu nolikumu.

IX nodaļa Pašvaldību sadarbība

82. pants. Sadarbības veidi

- (1) Pašvaldības sadarbojas, ievērojot Valsts pārvaldes iekārtas likuma nosacījumus.
- (2) Pašvaldību sadarbības līgumi slēdzami pašvaldības budžeta ietvaros.
- (3) Pašvaldībām ir tiesības veidot kopīgas biedrības, iestādes un komisijas, kā arī iestāties tajās.
- (4) Pašvaldības un pašvaldību biedrības var sadarboties ar citu valstu pašvaldībām un to apvienībām, ja šāda sadarbība nav pretrunā ar sadarbības valstu likumiem un atbilst šo valstu savstarpēji noslēgtajiem nolīgumiem. Pašvaldībai vai pašvaldību biedrībai ir pienākums informēt Ārlietu ministriju par noslēgto sadarbības līgumu ar ārvalstu pašvaldību vai pašvaldību apvienību.

83.pants. Pašvaldību biedrība

- (1) Pašvaldību kopīgu interešu īstenošanai pašvaldības var veidot kopīgas biedrības, ievērojot šā likuma un Biedrību un nodibinājumu likuma nosacījumus.
- (2) Pašvaldību biedrība, kurā par biedriem ir iestājusies vairāk kā puse no visām valstspilsētu pašvaldībām, kā arī vairāk kā puse no visām novadu pašvaldībām, ir tiesīga pārstāvēt pašvaldības sarunās ar Ministru kabinetu.
- (3) Pašvaldību biedrībā pašvaldību pārstāv domes priekšsēdētājs vai viņa pilnvarota persona.

84. pants. Pašvaldību kopīgas iestādes

- (1) Pašvaldību uzdevumu vai autonomo funkciju izpildes nodrošināšanai pašvaldības var izveidot kopīgu iestādi. Lēmumu par kopīgas iestādes izveidošanu pieņem katras iestādi veidojošās pašvaldības dome.
- (2) Pašvaldību kopīga iestāde (turpmāk – kopīgā iestāde) darbojas saskaņā ar nolikumu, ko apstiprina katras iestādi veidojošās pašvaldības dome. Nolikums nosaka kopīgas iestādes

kompetenci, finansēšanas, uzraudzības, likvidēšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā notiek pašvaldības izstāšanās no kopīgās iestādes vai iestāšanās tajā, un citus kopīgās iestādes darbības jautājumus.

(3) Publisko un privāto tiesību jomā kopīgā iestāde darbojas kopīgo iestādi veidojošo publisko tiesību juridisko personu vārdā.

(4) Kopīgajai iestādei īpašumā, valdījumā vai lietošanā var būt kustama manta. Nekustamais īpašums kopīgajai iestādei var būt valdījumā vai lietošanā.

(5) Kopīgajai iestādei ir patstāvīgs budžets.

(6) Ja pašvaldības nolikumā vai citā ārējā normatīvajā aktā nav noteikts kopīgās iestādes administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanas pienākums, kopīgās iestādes administratīvos aktus un faktisko rīcību var pārsūdzēt administratīvajā tiesā.

(7) Par kopīgās iestādes nodarītajiem zaudējumiem publisko vai privāto tiesību jomā atbild kopīgo iestādi veidojošās pašvaldības proporcionāli to skaitam, ja pašvaldības nevienojas citādi.

85. pants. Kopīgās iestādes uzraudzības padome

(1) Kopīgās iestādes darbības pārraudzību šo iestādi izveidojušās pašvaldības īsteno ar uzraudzības padomes starpniecību. Pašvaldības var izveidot vienu uzraudzības padomi vairāku kopīgo iestāžu pārraudzībai.

(2) Uzraudzības padomes sastāvā ir vismaz viens loceklis no katras kopīgo iestādi veidojošās pašvaldības, bet ne mazāk kā trīs locekļi.

(3) Uzraudzības padomes darbu vada uzraudzības padomes priekšsēdētājs. Uzraudzības padomes priekšsēdētāja pienākumus pilda pēc iedzīvotāju skaita lielākās pašvaldības ieceltais loceklis, ja pašvaldības nevienojas citādi.

(4) Uzraudzības padome darbojas saskaņā ar kopīgo iestādi veidojošo pašvaldību domju apstiprinātu nolikumu, kurā reglamentē uzraudzības padomes kompetenci un darbības kārtību, kā arī padomes priekšsēdētāja iecelšanas kārtību, padomes locekļu tiesības, pienākumus un aizvietošanas kārtību.

86. pants. Uzraudzības padomes kompetence

(1) Uzraudzības padome:

- 1) apstiprina kopīgās iestādes darbības plānu un gada budžetu;
- 2) nosaka kopīgās iestādes vadītāja mēnešalgu;
- 3) pieņem darbā un atbrīvo no darba, kā arī disciplināri soda kopīgās iestādes vadītāju;
- 4) novērtē kopīgās iestādes darbības rezultātus;
- 5) veic citus likumos noteiktos pienākumus.

(2) Uzraudzības padome ir tiesīga pieprasīt un saņemt informāciju par kopīgās iestādes darbību.

87. pants. Pašvaldību kopīga komisija

(1) Pašvaldību uzdevumu vai autonomo funkciju izpildes nodrošināšanai pašvaldības var izveidot kopīgu komisiju. Lēmumu par kopīgas komisijas izveidošanu pieņem katras komisiju veidojošās pašvaldības dome.

(2) Pašvaldību kopīga komisija (turpmāk – kopīgā komisija) darbojas saskaņā ar nolikumu, ko apstiprina katras komisiju veidojošās pašvaldības dome. Nolikums nosaka kopīgās komisijas kompetenci, finansēšanas, uzraudzības, likvidēšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā notiek pašvaldības izstāšanās no kopīgās komisijas vai iestāšanās tajā, un citus kopīgās komisijas darbības jautājumus.

(3) Publisko un privāto tiesību jomā kopīgā komisija darbojas kopīgo komisiju veidojošo publisko tiesību juridisko personu vārdā.

(4) Kopīgo komisiju atbilstoši tās kompetencei var pilnvarot pieņemt pārvaldes lēmumus. Ja pašvaldības nolikumā vai citā ārējā normatīvajā aktā nav noteikts kopīgās komisijas

administratīvā akta vai faktiskās rīcības apstrīdēšanas pienākums, kopīgās komisijas administratīvos aktus un faktisko rīcību var pārsūdzēt administratīvajā tiesā.

(5) Par kopīgās komisijas nodarītajiem zaudējumiem publisko vai privāto tiesību jomā atbild kopīgo komisiju veidojošās pašvaldības proporcionāli to skaitam, ja pašvaldības nevienojas citādi.

X nodaļa

Pašvaldības un Ministru kabinets

88. pants. Vispārējās pašvaldību intereses

(1) Ministru kabinets ar pašvaldībām saskaņo jautājumus, kas skar visu pašvaldību intereses:

- 1) likumprojektus un Ministru kabineta noteikumu projektus, kas attiecas uz pašvaldībām;
  - 2) kārtējā saimnieciskajā gadā pašvaldībām piešķiramo dotāciju un mērķdotāciju apmērus;
  - 3) pašvaldību finanšu resursu izlīdzināšanas kārtību;
  - 4) pašvaldībām deleģēto pārvaldes uzdevumu finansēšanas avotus;
  - 5) citus pašvaldību darbības jautājumus, par kuriem Ministru kabinets katru gadu pirms saimnieciskā gada sākuma vienojas ar pašvaldībām.
- (2) Pašvaldības šā panta pirmajā daļā minēto jautājumu saskaņošanas procesā pārstāv šā likuma 84. panta ceturtajā daļā minētā pašvaldību biedrība.
- (3) Ministru kabinetu saskaņošanas procesā pārstāv attiecīgās nozares ministrs vai viņa pilnvarota persona.
- (4) Kārtību, kādā Ministru kabinets saskaņo ar pašvaldībām šā panta pirmajā daļā minētos jautājumus, nosaka Ministru kabinets.

89. pants. Sarunu protokols

- (1) Saskaņošanas rezultāti par šā likuma 88. pantā minētajiem jautājumiem tiek noformēti sarunu protokola veidā, ja likums vai Ministru kabineta noteikumi neparedz citu saskaņošanas kārtību.
- (2) Ministru kabinets, nosūtot Saeimai gadskārtējo valsts budžeta likumprojektu, tam pievieno Ministru kabineta sēdes protokola izrakstu, kurā fiksēti ar pašvaldībām saskaņotie jautājumi un domstarpības.
- (3) Sarunu protokols par domstarpībām jautājumos, kas ietilpst Ministru kabineta vai ministriju kompetencē, izskatāms Ministru kabinetā.

90. pants. Atsevišķās pašvaldību intereses

- (1) Jautājumus, kas skar atsevišķas pašvaldības intereses un nav izskatāmi šā likuma 88. panta kārtībā, izskata Ministru kabinetā saskaņā ar Ministru kabineta kārtības rulli. Šajos jautājumos pašvaldību Ministru kabinetā pārstāv domes priekšsēdētājs vai viņa pilnvarota persona.
- (2) Ierosinājumus par likumdošanas iniciatīvām pašvaldību biedrība vai pašvaldība iesniedz Ministru kabinetam.

91. pants. Ministru kabineta pilnvaras

- (1) Ministru kabineta loceklim vai viņa pilnvarotam pārstāvim ir tiesības piedalīties domes sēdē un sniegt viedokli jautājumā, kas skar attiecīgās nozares politiku.
- (2) Ministru kabinetam un Ministru kabineta loceklim ir tiesības saņemt no pašvaldības informāciju jautājumos, kas saistīti ar attiecīgās pašvaldības darbību un skar valsts tiešās pārvaldes kompetenci nozares politikā.

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē likums “Par pašvaldībām”.
2. 2021. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētā dome trīs mēnešu laikā pēc sanāksšanas uz pirmo sēdi lemj par darba tiesisko attiecību turpināšanu ar pašvaldības izpilddirektoru, ja viņš tam piekrīt, un viņa iecelšanu amatā, ievērojot šā likuma 21. pantā noteikto kārtību. Ja pašvaldība izveidota, apvienojoties vairākām pašvaldībām, dome veic katra apvienojamās pašvaldības izpilddirektora darba novērtējumu, kurš ir piekritis turpināt darbu izpilddirektora amatā, un lemj par darba tiesisko attiecību turpināšanu ar vienu no izpilddirektoriem un viņa iecelšanu amatā vai par izpilddirektora amata kandidātu konkursa rīkošanu. Pašvaldības izpilddirektora pilnvaru termiņu skaita no dienas, kad viņš iecelts amatā šajā punktā noteiktajā kārtībā.
3. Sešu mēnešu laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās dome izvērtē uz likuma “Par pašvaldībām” normu pamata izdoto saistošo noteikumu atbilstību šim likumam un izdod jaunus saistošos noteikumus atbilstoši šajā likumā ietvertajam pilnvarojumam. Līdz jaunu saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2021. gada 31. decembrim piemērojami uz likuma “Par pašvaldībām” normu pamata izdotie saistošie noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
4. Ministru kabinets divu mēnešu laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās izdod šā likuma 54. panta trešajā daļā minētos noteikumus.
5. Iedzīvotāju valdi izveido sešu mēnešu laikā pēc 2021. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētās domes sanāksšanas uz pirmo sēdi.
6. Šā likuma 68. pants stājas spēkā vienlaikus ar likumu par pašvaldību referendumiem.
7. Ministru kabinets divu mēnešu laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās izdod šā likuma 88. panta ceturtajā daļā minētos noteikumus. Līdz jaunu Ministru kabineta noteikumu spēkā stāšanās dienai piemērojami Ministru kabineta 2004. gada 6. jūlija noteikumi Nr. 585 “Kārtība, kādā Ministru kabinets saskaņo ar pašvaldībām jautājumus, kas skar pašvaldību intereses”, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu.
8. Ministru kabinets divu mēnešu laikā pēc šā likuma spēkā stāšanās:
  - 1) pieņem nepieciešamos grozījumus Ministru kabineta noteikumos, lai tos saskaņotu ar šo likumu;
  - 2) izstrādā un iesniedz Saeimai likumprojektus par nepieciešamajiem grozījumiem citos likumos, lai tos saskaņotu ar šo likumu.

Likums stājas spēkā 2021. gada 1. jūlijā.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs

Juris Pūce